

BUDAKALÁSZI

XVI. évfolyam | 1. szám
2022. február

HÍRMONDÓ

Budakalász polgárainak lapja • Stadtblatt für Kalasch • Лист грађана у Калазу

Farsang

A TARTALOMBÓL

- Budakalász fontos beruházásokkal gyarapodik – polgármesteri évértékelő dr. Göbl Richárddal
- id. Schieszl Konrád emlékei a kitelepítésről
- SNI – Atipikus találkozások
- Házasság hete
- Lenfonó-szennyezés
Mi történt az eltelt egy évben?

VERTREIBUNG DER UNGARNDEUTSCHEN

1946. február 22-én ezer budakalászi svábot, az akkori község lakosságának közel egyharmadát fosztották meg jogaiktól, űzték el otthonaikból. Schieszl Konrád és Wágner Katalin emlékeznek a 76 évvel ezelőtti borzalmakra.

(16-19. OLDAL)

TALAJ- ÉS TALAJVÍZSZENNYEZÉS VIZSGÁLAT AZ EGYKORI LENFONÓ GYÁR TERÜLETÉN

Mi történt az elmúlt egy évben?

(28-29. OLDAL)

BUDAKALÁSZ FONTOS BERUHÁZÁSOKKAL GYARAPODIK

Évértékelő és évindító interjú dr. Göbl Richárd polgármesterrel a közösségépítő kezdeményezésekről, a lokálpatrióta szemléletről és a város fejlődéséről.

Izgalmas év volt a 2021-es esztendő, a Covid ellenére fontos fejlesztések valósultak meg Budakalászon, de úgy tűnik, hogy a járvány a 2022-es évet is meghatározza majd.

Eseménydús és izgalmas év volt a tavalyi. A járvány miatt sok minden nem úgy alakult, mint egy átlagos évben, de a város ezzel együtt stabilan tudott működni. Az ismert pénzügyi nehézségek ellenére több beruházást is el tudtunk indítani, illetve be tudtunk fejezni, sőt két jelentős ingatlant is vásároltunk, aminek az elmúlt évtizedben pont az ellenkezője volt a jellemző. Az egyiket a Vasút sori óvoda mellett, hogy idén megfelelő méretű telken kezdhesünk óvodát építeni. A másikat a Táncsics utca elején, amely ugyancsak stratégiai helyen fekvő ingatlan. Az elvonások ellenére a város és a budakalászi intézmények stabilan és jó erőben túl vannak a 2021-es esztendőn.

Melyek voltak a fontosabb 2021-es beruházások?

A **Patakpart Iskola** építkezése egy közel négymilliárd forintos projekt volt, amit az Önkormányzat bonyolított. Nagy részét állami forrásból valósítottuk meg, de közel 300 millió forint önkormányzati forrást is hozzá kellett tenni. Nagy siker, hogy minden olyan beruházáselem megvalósult, ami korábban hiányzott, és a sok-sok nehézség ellenére szeptemberben megindulhatott az oktatás. Az üzemeltető tankerülettel jól tudtunk és tudunk együttműködni, nagy öröm, hogy 117 év elteltével új iskolája van Budakalásznak.

Az új iskola körüli utcák fejlesztésének kényszere azonban közismert. Sikerült pályázati forrást szereznünk az előkészítő munkákra és rövidesen kiírjuk a feltételes közbeszerzési eljárást, hogy pontos kiviteli költségek ismeretében tudjunk kormányzati támogatást bevonni a megvalósítására, mert erre a város önerőből képtelen lenne.

Az elindult fejlesztések közül ki kell emelnem a **Vasút sori új óvodát**. Ott nemcsak a telket, hanem a tervezést is az Önkormányzat vállalta magára, de a beruházás ezután már egyházi forrásból valósulhat meg. A Katolikus Egyházzal, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyével kötött megállapodásunk alapján a régóta hiányzó négy csoportos óvodát egy tágas telken ők fogják felépíteni és üzemeltetni a budakalászi gyerekeknek. Az építkezés tavasszal indulhat, és reményeink szerint jövő ősszel egy korszerű, kertvárosi óvoda jöhet majd létre a 2017-ben lebontott Vasút sori óvoda helyén.

Tavaly, szintén pályázati forrásokból tudott elindulni egy **közlekedésfejlesztési program**, ami magába foglalta a Lenfónó HÉV-megállótól a körforgalomig kiépült járdát, a Faluházban pedig a kerékpártámaszok telepítését. Ezek elkészültek, idén

pedig a kerékpáros nyomvonal kialakításával, gyalogátkelőhely-világítás korszerűsítéssel és térfigyelő kamerák telepítésével folytatjuk. Az elnyert pályázati forrásból finanszírozzuk Budakalász Fenntartható Városi Mobilitási Tervének elkészítését is, ami a további sikeres pályázatok előfeltétele.

Saját forrásból is voltak járdafelújítási és egyéb fejlesztéseink, de a jelentősebbek pályázati forrásokból valósultak, valósulnak meg. Tavaly **sikeresen pályáztunk az Omszk-parki játszótér és a Cseresznyés utca felújítására**, ezek a munkálatok tavasszal el is kezdődhetnek.

Gyümölcsöző a nemzetiségi önkormányzatokkal való együttműködés: a **Budai úti Schmidt-ház felújítása** kapcsán komoly fejlesztést készítünk elő a Német Nemzetiségi Önkormányzattal, hogy egy újabb közösségi térrel gazdagodhasson a város. Tavaly, ugyancsak pályázati forrásból, a **Szerb Ortodox Templom udvarán álló egykori iskolaépület is megújult**, illetve ehhez hasonlóan a **Szentistvántelepi Templom homlokzata is megújulhat** majd a nyár folyamán.

Érdemes még megemlíteni azokat az állami nagyberuházásokat is, amelyek Budakalászt különösen érzékenyen érintik. Bár 10 éve kiemelt státuszú, az **M0 autópálya** sajnos nagyon nehézkesen, döcögösen halad. A tervekre kiírt tendert ősszel érvénytelenítették, de a napokban újra kiírták, az évtized végére talán a kivitelezés is elkészülhet. Mi egy sokkal ambiciózusabb menetrenddel lennénk megbékélve, mert a Budakalász átmenőforgalmát csak az M0 10-es útig tartó szakasza tudná jelentősen csökkenteni.

Az északi elkerülő ügyében viszont nagyon komoly eredményeket sikerült elérni. Tavaly év végre elkészültek az új tervek, amelyek már tartalmazzák a Budakalász számára fontos elemeket. Végig zajárnyékoló fal épül és véderdő települ, hogy Szentistvántelep felé kisebb legyen a terhelés. A projekt keretén belül kerékpáros összeköttetés is létesül Szentendre irányába, ami szintén régi adósság volt. Már kiírták a kivitelezői tendert, bízunk benne, hogy ez a projekt hamarosan sínre kerül.

Elindult az Élhető Budakalász program is. Mi a célja, illetve miért tartották fontosnak, hogy elindítsák?

A Budakalászt irányító 2011 Egyesület a választási programjában megfogalmazta, hogy szükség van a településrendezési eszközök újragondolására, mert nagyon zsúfolt a város. **Már 20 évvel ezelőtt is az volt a lokálpatrióta mondás, hogy Budakalász megtelt.** Azóta több lakópark épült és több ezren költöztek hozzánk. Az ingatlanbefektetői érdekek azonban ellentétesek az itt lakók érkeivel. A nagyarányú lakosságszám bővülésnek akkor sem voltak meg az infrastrukturális feltételei. A településtervező szakemberekkel kiszámoltuk, hogy a jelenlegi szabályrendszer szerint még 1500 új lakást lehetne építeni Budakalászon. Ez azt jelentené, hogy az érvényben lévő szabályozás alapján a lakosságszám a mostani tizenkétezerrel még **további 5-6000 fővel növekedhetne, tehát mindenképpen be kell avatkozni.** Az Élhető Budakalász program ezért átfogó felülvizsgálattal indult, az év végére pedig meg fognak születni az új építési szabályok is. Addig a város kritikus részein változtatási tilalmat rendelt el a képviselő-testület.

Az Élhető Budakalász program koncepcionális szakasza zárult le, több lakossági, civil, nemzetiségi, egyházi és vállalkozói egyeztető fórumon vagyunk túl. A járvány ellenére nagyon sok információt sikerült begyűjteni a kalásziaktól, a civil szervezetektől. **Örülök, hogy többszáz budakalászi töltötte ki azt a lakossági kérdőívet, ami nagyon fontos megerősítő információkat tartalmaz számunkra arról, hogy jó úton járunk.**

Ősszel 141 fát ültettünk el közösen

A változások egyéni/üzleti érdeksérelemmel járhatnak, de ezeket a közjó érdekében felvállaljuk. A főépítész asszony vezetésével zajló projekt évtizedekre előre kijelöli városunk élhető jövőjét. Ránk erőteltet utasítások és felesleges politikai harcok nélkül, hiszen nem párt vagy pártok, hanem lokálpatrióta egyesület és egy szakértőkből álló képviselő-testület vezeti Budakalászt.

Ha Élhető Budakalász, akkor a környezetvédelem is legalább ennyire fontos. Ez is egy hangsúlyos eleme a 2011 Egyesület programjának. Ezzel kapcsolatban mit hozott 2021-es év?

Környezetvédelmi intézkedéseink legfontosabbja a **Lenfonó területén feltárt szennyeződés és a teljes gyárterület rehabilitációjának elindítása volt.** A súlyos szennyeződés a gyár állami

Vizsgálatot indítottunk a Lenfonó környezetszennyezésének kivizsgálására

irányítású működésének évtizedeiből maradt ránk. Elődeink – bár tudtak róla – inkább szőnyeg alá söpörték a vízbázist is érintő környezetvédelmi problémát. Bejelentésünk után az államnak az a feladata, hogy a teljes szennyeződést feltárja és megtörténjen a rekultiváció. Szükségünk is van a város központjában álló területekre, mert kinőttük a Faluházat, a zeneiskolát, szinte az összes intézményünkkel együtt. A korábbi évek ingatlaneladásai után kevés parkunk és zöldfelületünk maradt. Ha megtörténik a rekultiváció, az egykori gyárterületen komoly fejlesztési lehetőség kínálkozik majd ezekre.

Környezetvédelem terén még a **nejlonzsák-mentes korszerű selektív hulladék és zöldhulladék gyűjtés** elindulását, a több száz elültetett köztéri fát és a Duna-partot emelném ki. **A motorcsónak tárolók ügyében építésfelügyeleti hatósági eljárást kellett kezdeményeztünk, hogy érvényt szerezzünk a helyi építési szabályoknak.** Ugyancsak egy környezetvédelmi eljárás keretében garanciákat kaptunk arra, hogy a **Szentistvántelep közelében, de még szentendrei területen működő kávépörkölő üzem** is **korszerűsíteni fogják.** A technikai fejlesztés után kisebb lesz légszennyezés, megszűnhet az orrfacsaró égett kávészag.

A Duna-part közelében jött volna létre egy filmstúdió, aminek ügye szintén erősen érintett környezetvédelmi kérdéseket. Minden szempontot összegeztünk, tájékoztattuk, illetve megkérdeztük a szakértőket és a lakosságot, majd augusztusban a testület egyhangúlag úgy döntött, hogy **az anyagi előnyök ellenére településképi szempontból és a környezeti terhelés miatt Budakalász nem kíván helyet adni a Market filmstúdiójának.**

A párbeszéd jellemző volt az egész elmúlt évre, a Filmstúdió ügye mellett több más lakossági egyeztetés is volt a Faluházban. Ez a hely egyébként is a városi közösség szíve-lelke, nagyon színes a kulturális paletta, rengeteg program szolgálja a budakalásziakat. Nem véletlen, hogy tavaly a Faluház vezetője és munkatársai rangos városi díjat kaptak.

Budakalászáért Emlékérmeket a Faluház alkotóközösségének ítéltek oda.

Igen, a térségben páriját ritkító kulturális értékteremtés miatt. Budakalász egyik fő értéke a nagyon erős helyi közösség; pezsgő

civil élet jellemzi a várost. **A civil kezdeményezéseknek nagyon örültünk, egyetlen egy közjót szolgáló ötlet sem mehet veszendőbe, az a dolgunk, hogy segítsük, támogassuk őket.** Ilyen volt például a **Gyalogbusz kezdeményezés**, ami fontos, hiszen a gyerekek sétával, felnőtt kíséret mellett, biztonságosan el tudnak jutni az iskolákba. Nem csak a szülőknek megnyugtató ez, hanem a város forgalma szempontjából is hasznos, hiszen pont a reggeli csúcsidőszakban sok tucat autó marad ki így a forgalomból.

A másik hasonlóan sikeres közösségi kezdeményezés volt a **Mentáskert, Budakalász termelői piacának megnyitása** a Faluház udvarán. Hosszú évek óta vártunk egy ilyenre, de ez nem csak piac, hanem közösségi tér is, több népszerű programot hoztak kapcsolatosak a lelkes szervezők.

Ugyanígy szólni kell a **Közösségi Kertről is**. A Kislovác utcában a patak mellett, önkormányzati területen jött létre a Közösségi Kert azok számára, akiknek otthon nincs megfelelő helyük arra, hogy zöltséget, gyümölcsöt termesszenek. Különleges dolognak tartom, hogy a profi kertészeket és az abszolút kezdő, lelkes amatőröket ilyen hamar közösségé formálta. Élmény arra járni, látni, hogy milyen szépen be van ültetve a terület. Az önkormányzat körbekerítette és megoldotta az öntözést, de a legnagyobb értéket a budakalászi tagok lelkes munkája, közös célja jelenti.

Közös hobbi, közös programok, közösségi kert a Klislovác utcában

Ha közösségekről beszélünk, akkor a testvérvárosi kapcsolataink felélesztéséről is szót kell ejteni, hiszen a pandémia ellenére a székelyföldi Lovétével, illetve a délvidéki Adával sikerült felpozícionálni és új tartalommal megtölteni a kapcsolatokat. Szeptemberben harminc fiatal és kísérőket láttuk vendégül Budakalászon.

Térjünk rá a 2022-es esztendőre. Már említette az északi elkerülőt. Mit tudhatunk erről, mikorra várható a megvalósulása?

Január elején érkezett a hír, hogy kiírták a kivitelezői tendert. Ez azt jelenti, hogy nagyjából az év közepére – ha a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.-nél is minden a tervek szerint alakul – lehet már szerződés a kivitelezésre. A megépítése több éves folyamat lesz, hiszen a projekt tartalmazza a 11-es út bővítését Budakalász és Szentendre között. Az elkerülő azért fontos, mert tehermentesítheti Budakalász belső útjait, főleg a Lenfonó csomópont környékét és a József Attila utcát, de a környező utcákat is.

A Vasút soron új óvoda épül a budakalászi gyerekeknek

Milyen fontosabb beruházások várhatók még idén?

Rövidesen el fognak indulni azok beruházások, amiket már előkészítettünk, forrást nyertünk rá, vagy amelyekre sikerült megállapodást kötnünk. Nagyon reméljük, hogy a Vasút sori óvoda építkezése már tavasszal elkezdődhet. Szeretnénk mielőbb tehermentesíteni a többi intézményünket, ahol nagyon magas csoportlétszámokkal kell dolgozniuk az óvodapedagógusoknak. Nagy előrelépés lesz az új négycsoportos ovi, hiszen 12 éve nem épült óvoda Budakalászon.

Ahogy említettem, **az Omszk-parki játszótérre már nyertünk forrást, közösségi tervezéssel elkészültek a tervek**, szeretnénk minél előbb meg is valósítani. Kiépítjük a Cseresznyés utcát és a közlekedésfejlesztési pályázatnak is van néhány eleme, ami még hátravan; a szerb, illetve a Szentistvántelepi Templom is nyert támogatást.

Az idei év talán legnagyobb esélye, hogy megnyíltak az EU-s forráslehetőségek. A TOP Plusz pályázatokat az év végén írták ki és a napokban be is adtuk két nagyértékű pályázatot. **A legnagyobb, közel 300 millió forint értékű, a Faluház közösségi tereinek jelentős bővítéséhez kapcsolódik. A másik 95 millió forintos a Szentistvántelepi Óvoda korszerűsítését célozza.**

Készülünk még az Egészségház bővítésére is. Ez is olyan intézmény, ami bár nem régen épült, de máris kinőtte a város. A gyermekorvosi szárnyhoz szeretnénk még egy toldást tenni és egy bővítést végrehajtani szintén EU-s forrásokból, de pályázunk hazai-kormányzati forrásokra is – a Patakpart Iskola körüli úthálózatot ezért említettem.

Szeretnénk azonban a többi iskolában is változást elérni. Ugyan már lassan egy évtizede nem az önkormányzat, hanem az állam a fenntartó, de mind a Kalász Suli, mind a Telepi Iskolánál látjuk a bajokat. A Szentistvántelepi Általános Iskolánál ígéretet kaptunk a nyomorúságos állapotok rendezésére, ott is lesz előrelépés. **A Kalász Suli esetében régi álmunk valósulhat meg azzal, hogy a jelenlegi tornaszoba helyett egy megfelelő méretű tornaterem és az azt kiszolgáló helyiségek épüljenek.** Kezdeményezésünket a Kormány közel 91 millió forinttal támogatta, ami az előkészületekre szól.

Az elmondottakból látszik, hogy a pandémia ellenére eredményes évet zártunk és bőven lesz tennivalónk. A járvány idén még velünk marad, ezért orvos-polgármesterként elsősorban jó egészséget kívánok minden budakalászi polgártársamnak!

Házasság Hete

FEBRUÁR 13-20.

A Házasság Hete mozgalom egy házasság és család témaköreit feldolgozó programsorozat, ami 1996-ban indult el az Egyesült Királyságban. Richard és Maria Kane brit színészpár egy közeli barátja egyik napról a másikra bejelentette, hogy elváltak. Döntését azzal indokolta, hogy nagy nyomás alatt érezte magát a folyamatos megfelelési kényszer miatt és lassan elhidegültek egymástól a feleségével. A Kane házaspár annyira megdöbben a hír hallatára, hogy elkezdtek azon gondolkodni, hogyan segíthetnének a széteső családokon. A gondolkodást tették követték: beindult a szervező munka, amiben egyre többen részt kívántak venni. A Házasság Hete mozgalmat mostanra négy kontinens 21 országában ünneplik. Magyarország 2008-ban csatlakozott, azóta minden évben megrendezésre kerül a keresztény egyházak és civil szervezetek együttműködésével, egyre több település és közösség részvételével.

következményeivel küzdenek, félelmeik tehát nem alaptalanok. A Házasság Hete mozgalom ennek ellenére szeretné felhívni a társadalom figyelmét arra, hogy a házastársi kapcsolat és a család alapvetően értékek, melyben lehet erény a hűség, a feltétel nélküli szeretet és a megbocsátás. A programokon kendőzetlenül beszélnek az elköteleződés mindennapi feszültségeiről, megpróbáltatásairól, tanácsokkal szolgálnak és segítséget nyújtanak a helyreállításban.

A sikeres házasság

A sikeres házasságok mögött egyrészt a jó választás, másrészt a hatékony együttműködés áll. „Ellentétek vonzzák egymást” mondja az szólás. Csakhogy az ellentétek közötti kezdeti vonzalom nem kulcsa a tartós boldogságnak. A kutatások azt támasztják alá, hogy a hasonlóságok, mint a közös értékrend, közös érdeklődés, közös preferenciák azok, amik hosszú távon erősítik a kötődést és az együttműködést a párkapcsolatokban.

A házasságban való összefonódás mindig rendkívüli és egyedi. Többről van szó, mint két ember egymás melletti létezése. Szinergia hatásnak nevezik azt, amikor két együttműködő fél szoros kapcsolatából pozitív többlet jön létre. Nagyon találó kifejezés azonban az összecsiszolódás is, hiszen a csiszolás egy komoly munka, aminek az eredménye egy sima, kellemes tapintású felület. Ahhoz, hogy két ember tudjon megfelelően együttműködni úgy, hogy örömforrás maradjon a kapcsolat, ahhoz folyamatos munkával járó befektetésre van szükség. Dolgozni kell azon, hogy a felek megismerjék egymás gyenge pontjait és azokat a megfelelő módon, szeretettel kezeljék. Meg kell tanulni egymás szeretetnyelvét, amivel a leginkább kifejezhetjük a bennünk lévő pozitív érzéseket a másik felé. Elegendhetlen a másik féltől függetlenül is formálódni, hiszen az együttélés során kiütkeznek az egyéni elakadásaink, amik sokszor a gyermekkorra vezethetők vissza. Egy gyógyító, építő kapcsolat legfontosabb ismérve, hogy őszinte, így folyamatosan van lehetőség benne fejlődni úgy, hogy közben szeretettek maradunk és biztonságban érezzük magunkat.

Fotó: Szabó Zoltán

„Jobban boldogul kettő, mint egy: fáradásuknak szép eredménye van. Mert ha elesnek, az egyik ember fölemeli a társát.”
(Prédikátor könyve 4:9-10a)

A házasság két ember egymás közti elköteleződésének legmagasabb szintje, egy jogilag is elismert és szabályozott életközösség. Az elmúlt évtizedekre jellemző magas válási arányszámok azonban az újabb generációkat szkeptikussá tették a házasság intézményével szemben. Sokan maguk is a szüleik válásának

INTERJÚ

Kereszturi Eszter és Zoltán budakalászi házaspár 2021 augusztusban ünnepelték a 25. éves házassági évfordulójukat.

Mit jelent számotokra a házasság?

A házasság számunkra leginkább azt jelenti, hogy társak vagyunk. Van köztünk egy szövetség, amiben elköteleztük magunkat arra, hogy támogatjuk, építjük, elviseljük egymást. Társak vagyunk örömeinkben, nehézségekben, közös programokban, teendőkben és a gyereknevelésben. Nagy ajándék és erőforrás számunkra, hogy társak lehetünk az Isten szeretetében, az imádságban és a szolgálatban is.

Mi tartott össze titeket az elmúlt 25 évben?

A jegygyűrűnkbe egy kőszikla van belevésve. A kőszikla számunkra Isten, akire alapozzuk az életünket és a házasságunkat is. Nagy szabadság számunkra, hogy nem egymástól várjuk azt, hogy a másik a legmélyebb szükségünket betöltse, mert az biztos kudarc lenne. Mivel a forrásunk Isten szeretete, ezért van miből egymásnak is adnunk. Ezzel együtt azonban azt is nagyon fontosnak tartottuk a kapcsolatunk kezdetétől, hogy a házasság megőrzéséért dolgozni is kell. Ha nem építjük a kapcsolatunkat, akkor romboljuk. Annyi mindent tanulunk az életünkben, de olyan keveset hallunk arról, hogy egy házasság, egy kapcsolat működéséért mit kell tennünk. Nagyon jó felkészítést kaptunk már jegyességünk alatt, ahol megtanultuk a jó kommunikáció alapjait, amit azóta is próbálunk gyakorolni. Igyekszünk sok „páros” időt elkülöníteni; minden este átbeszéljük a napot, imádkozunk, igyekszünk legalább félévente egy hétvégére elutazni kettesben, sportolunk együtt, színházba járunk. Ez egyre könnyebb, mert a fiaink már önállóak. Elkezdtünk járni kedd esténként Holló András táncóráira, egy másik este pedig a Közösjégen hokizunk. Ugyanakkor igyekszünk egymásnak sok szabadságot és teret adni, vannak külön érdeklődési köreink, külön programjaink. Amíg kicsik voltak a fiúk, ha az egyiknek programja volt, a másik intézte az otthoni teendőket, felváltva vigyáztunk rájuk. Nagyon fontos elv az életünkben az is, hogy „ne menjen le a nap a ti haragotokkal”, ez annyit jelent, hogy minél hamarabb rendezzük a köztünk levő feszültségeket. Az is nagyon össze tud kovácsolni minket, ha együtt nyitunk mások fele; aktív szerepet vállalunk a keresztény gyülekezetünkben (Budakalászi Evangéliumi Közösség), valamint a város életében is igyekszünk részt venni (cserkészet, szemétszedések, újévi futás stb.)

A család- és párterápia létjogosultsága

A legideálisabb házastársi kapcsolatoknak is vannak mélypontjai, hiszen egy közös élet számos változást tartogat, a változások pedig megannyi új kihívást jelentenek a pároknak. A házassági krízis akkor jön létre, amikor egy-egy mélypont tartóssá válik és elkezdődik a felek elhidegülése. Ilyen esetekben nagyon sokat segíthet a külső, szakértői segítség. A család- és párterapeuta munkája a rendszerelméleten nyugszik. A rendszerelmélet szerint nem egy-egy személy a hibás egy házassági válság esetén, hanem maga a családi rendszer az, ami „javításra” szorul. A terápia fókuszában nem az egyén, hanem annak családi kapcsolatainak állnak. Széles eszköztár segítségével segít leleplezni a párok közötti játszmákat, rossz beidegződéseket és olyan szemléletváltozásokat, alternatívákat hoz be a kapcsolat működésébe, amelyek segítenek a megoldások felismerésében és a harmónia megteremtésében. Érdemes tehát halogatás helyett felkeresni egy szakembert, aki időben segíti a párok újrakapcsolódását, helyreállítását.

Házasság Hete Budakalászon

A programsorozathoz Budakalász is csatlakozott: a Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár bekerült a Házasság Hete hivatalos programhelyszínei közé. Meghívott előadók Pál Feri atya és Dr. Mihalec Gábor párterapeuta, akik számos kapcsolati sikerkönyv szerzőiként részt vesznek a budakalászi rendezvénysorozaton. Szabó Zoltán „A boldogító IGEN” esküvői fotókiállítását egész februárban látható a Faluház kávézójában.

Gulyás Rita

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

ZÖLD LÁMPÁT KAPOTT A BUDAPESTI AGGLOMERÁCIÓS VASÚTI STRATÉGIA

A következő húsz évben – döntően EU-s forrásokból – 3000 milliárd forint jut Budapest és a várostérség közlekedésének fejlesztésére, további ezer milliárd pedig HÉV-fejlesztésre, amire az Európai Unió 2027-ig már garantált egy 1500 milliárd forintos keretet. Az Önkormányzat részvételével hónapok óta egyeztetések zajlanak a megvalósulás kapcsán, az ütemterv szoros, a kivitelezési munkák már jövőre megkezdődhetnek.

A Budapesti Agglomerációs Vasúti Stratégia a következő célok elérését célozza:

- minden elővárosi vasútállomásról óránként legalább négy vonat indul majd Budapestre,
- átszállás nélkül legalább három metróvonal lesz elérhető,
- megduplázódik az agglomerációból Budapestre vonattal és nem autóval érkezők száma,
- megvalósul az integrált tarifaközösség, az utazás során elegendő lesz egyetlen bérlet vagy jegy vasútra, buszra, metróra, villamosra.

Ahhoz, hogy a fentiek megvalósulhassanak a következők történnek:

- korszerű HÉV, illetve elővárosi vonatszerelvények beszerzése;
- megújítják a vasútállomásokat;
- sokkal nagyobb kapacitású átmenő rendszerű pályaudvarokat hoznak létre a jelenlegi fejpályaudvarok helyett;
- legalább 3 metróvonal átszállás nélkül lesz elérhető.
- Kelenföldet, a Déli és a Nyugati pályaudvart összekötő vasúti alagút megépítésével egy több mint 100 éves tervet valósítanak meg,
- megvalósul az integrált tarifaközösség: egy jeggyel vagy bérlettel bárhova el lehet majd jutni.

ADÓFIZETÉSI HATÁRIDŐ

Budakalász Város Önkormányzat Adóhatósága felhívja a lakosság figyelmét, hogy **a helyi adók**, magánszemélyek kommunális adója, építményadó, telekadó, helyi iparüzési adó előleg első félévi összegének pótlékmentes **befizetési határideje 2022. március 16.**

Az adóhatóság március elején az „ADÓSZÁMLA KIVONATOT”

együtt postázza a 2022. első és második félévre esedékes adóösszegekről szóló postautalványokkal, ezért **szeptemberben már nem** (vagy csak külön kérésre) **küldünk csekket.**

Kérjük, hogy az előírt adókat a jelzett határidőig a megküldésre kerülő postautalványokon, vagy átutalással szíveskedjenek megfizetni, ellenkező esetben az elmaradt befizetések tekintetében végrehajtási eljárást kezdeményezünk a befizetési határidő lejártát követően!

Tájékoztatjuk, hogy az aktuális „ADÓSZÁMLA KIVONATOT” az Elektronikus Önkormányzati Portálról belépve <https://ohp-20.asp.lgov.hu/nyitolap> a nap 24 órájában az arra jogosultak lekérdezhetik és ellenőrizhetik esedékes tartozásuk, vagy túlfizetésük nagyságát. A lekérdezés részleteiről az E-önkormányzat portálon tájékozódhatnak. **A jelzett portálon elektronikus fizetést is teljesíthetnek az adózók.** A szolgáltatás használatával lehetőség van arra, hogy az állampolgár saját, vagy más nevében a kiválasztott önkormányzati adóhatósághoz tartozó adó-, díj- és illetékfizetési kötelezettségét elektronikus úton teljesítse. **Sikeres bejelentkezés esetén az „Adók, díjak, illetékek befizetése” menüpontra kattintva megjelenik az Adók, díjak, illetékek befizetése felület.**

A lekérdezés részleteiről, illetve a portál használatáról itt talál információkat: <https://ohp-20.asp.lgov.hu/tajekoztato>

Felhívjuk az adózók figyelmét, hogy 2018. január 1-jét követően **adóügyekben** a gazdálkodó szervezetek (ide értve az egyéni vállalkozók is) számára kötelező az elektronikus ügyintézés, azaz **Önök tárhelyeire történik a levelezés.** A megváltozott kapcsolattartási mód miatt kérjük Önöket, hogy **feltétlenül nézzék elektronikus tárhelyeiket** (Cégkapu, Központi Ügyfélregisztrációs Nyilvántartáshoz tartozó tárhely/Ügyfélkapu/).

Tájékoztatjuk, hogy **az adókötelezettséget érintő változásokat** (lakcímváltozás, bejelentkezés, kijelentkezés, ingatlan eladása, ingatlan vétele, használatbavételi engedély, egyéni vállalkozás indítása, szüneteltetése, megszüntetése) **a változást követő 15 napon belül kell bejelenteni** az adócsoporthoz a megfelelő formanyomtatvány kitöltésével. A **gépjármű tulajdonjogában** bekövetkezett változást **az okmányirodánál kell bejelentenie a vevőnek és az eladónak is a változást követő 15 napon belül!**

A gépjármű adóztatási feladatokat az állami adóhatóság látja el 2021. január 1-től. 2021. január 1-ét megelőző időszakra fennálló tartozás behajtását a helyi önkormányzat adóhatósága látja el. Az „ADÓSZÁMLA KIVONATTAL” kapott **gépjárműadó csekket a 2021. évet megelőző adókimutatásokra vonatkozik.**

Budakalászi Polgármesteri Hivatal Adóhatósága

ÚJABB TENDER AZ M0 10-ES ÚTIG TARTÓ SZAKASZÁNAK TERVEZÉSÉRE

Az október végén eredménytelennek nyilvánított eljárás után a NIF Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. ismét kiírta az M0 északi szektorának tervezésére szóló ajánlati felhívást.

Az uniós közbeszerzési közlönyben tegnap jelent meg az M0-s autópályát északi szektorának tervezéséről szóló újabb ajánlati felhívása. A kiírás szerint a tervező feladata M0-s autópályát északi szektorán, a 11-es és a 10-es főutak közötti szakasz kiviteli – és tender tervdokumentációjának elkészítése, és az építéshez szükséges engedélyek beszerzése.

A NIF kiírása szerint a 2x2 sáv + leállósáv, fizikai elválasztással kialakítandó főpálya hossza 8 kilométer. Az útvonal egy 2 kilométer és egy 3,2 kilométer hosszú alagútpárban vezet. A tervezési szakasz kezdetén a budakalászi külön szintű csomópontot átépítik, Úrömnél pedig külön szintű forgalmi csomópontot alakítanak ki.

A kiírás szerint vizsgálni és tervezni szükséges a 11-es főúti végcsomópontot, a 11-es főút és az M0 északi szektor szakaszán a közvetlen kapcsolat kialakításának lehetőségét – elsődlegesen az M0 keleti szektor irányába –, valamint ugyanitt a Budapest Fejlesztési Központ által a H5-ös HÉV-hez tervezett P+R parkoló megközelítését. Az érintettek folyamatos tájékoztatása érdekében a tervező feladata közérthető összefoglaló tájékoztató anyagok (3D szimulációk, animációk), valamint BIM-modell készítése. A tervezésre kiírt szerződéses időtartam 49 hónap, az ajánlatokat 2022. február 16-ig várják.

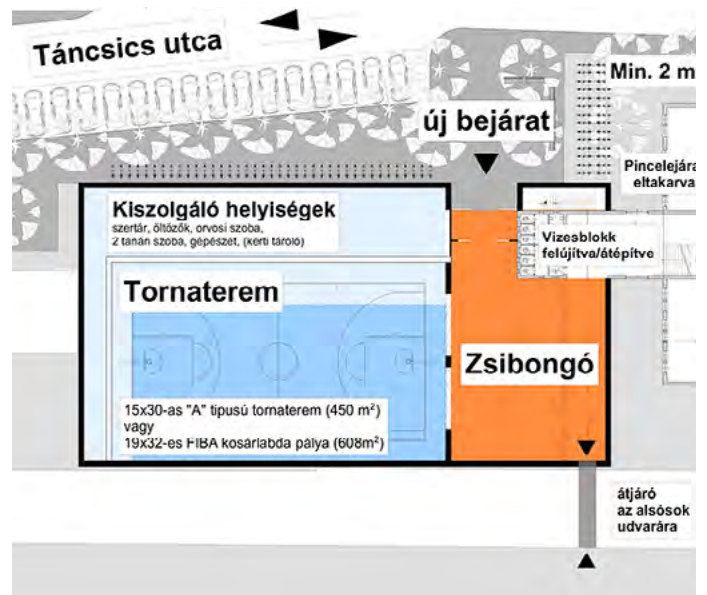
A napokban az M0-s körgyűrű új szakaszának kivitelezési költségeiről nyilatkozott egy közúti alagútépítő vállalat projektvezetője. Zsilák-Makra András elmondta: várható, hogy a 10-es és a 11-es számú főutak összekötését biztosító alig 8 kilométer hosszú M0-s körgyűrű új szakasza, a bonyolult csomópontokkal és az alagutakkal 40 milliárd forint feletti áron lesz megépíthető – kilométerenként.

2008-ban, a Megyeri híd átadása után leállt a körgyűrű építése. A 2012-óta kiemelt állami beruházás mielőbbi folytatása Budakalász számára azonban létkérdés, mert a városunkon áthaladó

észak-déli irányú hatalmas átmenőforgalmat csak a 10-es útig tartó M0-szakasz átadása teheti elviselhetővé.

TORNATEREM ÉPÜLHET A KALÁSZ SULIBAN

A Magyar Közlönyben megjelent kormányhatározat alapján a Kormány egyetért Budakalász koncepciójával és közel 91 millió forintot biztosít a Kalász Suli tornaterem-beruházás előkészítéséhez. 2021 őszén a budakalászi városvezetés megkereste a Kalász Suli intézményvezetőjét, a fenntartó Váci Tankerületet és a döntéshozókat egy tornaterem-beruházás ötletével. Dr. Váli István építésszámológép, a Településfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság vezetője által készített koncepciótervben az iskolaépülethez szervesen kapcsolódó tornaterem, öltözők, szertár, orvosi szoba, illetve egy megfelelő méretű zsigongó is szerepel.

Oktatási intézményeink közül Budakalász legrégebbi iskolájában, a Kalász Suliban sajnos igen korlátozottak a mindennapos testnevelésórák lehetőségei. Az intézményben jelenleg 21 osztálycsoportban 453 gyermek tanul, de az elmúlt évtizedek folyamatos átépítéseikor tornateremre sosem jutott pénz.

Jelenleg csak egy alacsony belmagasságú tornaszoba áll a kalászi gyerekek rendelkezésére. Szerény körülményeink ellenére iskolánk több tanulója kimagasló korosztályos sporteredményekkel büszkélkedhet. Amennyiben a tornaterem felépül, a törekvéseink maradéktalanul megvalósulhatnak. Köszönjük Budakalász vezetésének a kezdeményezést, és mindenki másnak is, aki ezt támogatta – mondta Végh Attila, a Kalász Suli vezetője.

Budakalászon élénk a sportélet, óriási igény mutatkozik a tanórákon kívüli sportolási lehetőségekre, így egy megfelelő tornaterem ezeket az igényeket is ki tudná elégíteni. Budakalász Város Önkormányzata a tornateremépítéshez szükséges terület és az elkészült koncepciótervek átadásával járul hozzá a többszáz milliós fejlesztéshez.

EGYEZTETÉS A BUDAKALÁSZI INTÉZMÉNYEK VEZETŐIVEL, A CSALÁDORVOSOKKAL ÉS A VÉDŐNŐKKEL

Évindító és a tavalyi évet értékelő megbeszéléseket tart a városvezetés a budakalászi intézmények, bölcsőde, óvodák, az általános iskolák és az Idősek Klubjának vezetőivel; valamint a gyermek és a felnőtt házi orvosokkal, asszisztensekkel és a védőnőkkel. Dr. Göbl Richárd polgármester kiemelte, hogy a városi intézmények, a köznevelési, közoktatási, közművelődési, egészségügyi és szociális szolgáltatások magas színvonalát a városvezetés a pénzügyi megszorítások ellenére meg szeretné őrizni, sőt, a kínáló pályázati lehetőségek kihasználásával tovább fogja emelni működésük színvonalát. Az egészségügyi szolgáltatások kapcsán szó esett a tavaly háromszorosára emelt helyi vérvételi kapacitásról, a széles körű szűrővizsgálatokról, a paraxisközösség átszervezéséről, illetve a tartós helyettesítésekről és az egészségügyi szolgáltatások bővítéséhez szükséges eszköz- és infrastruktúra fejlesztésekről is.

Szó volt a házi segítségnyújtás idei bevezetéséről, a hiányzó házi orvos-praxis mielőbbi betöltéséről, az iskolaorvosi ellátás megoldásának szükségességéről, a városi intézmények (Egészségház, Faluház) idei évre tervezett bővítéséről. A városvezetés célja, hogy helyi szolgáltatások és az intézményi működés színvonala minden téren javuljon, és ehhez minden tőle telhető támogatást megad a városvezetés. A megbeszélések, egyeztetések a budakalászi iskolák intézményvezetőivel folytatódnak. Bár az iskolák fenntartója nem az önkormányzat, hanem a tankerület, a város erejéhez mérten idén is támogatni szeretné a működésüket.

MIT TEHETEK, HA A KÖRNYÉKEMEN VALAKI HULLADÉKKAL FŰT?

Az Önkormányzathoz és a Polgármesteri Hivatalhoz bárki fordulhat közérdekű bejelentéssel vagy panasszal. Ez történhet szóban, írásban és most már online adatlap kitöltésével is. A „Panasz/Közérdekű bejelentés” online adatlap elérhető honlapunkon:

<https://www.budakalasz.hu/ugyintezes/panasz-kozerdeku-bejelentes/>

ANYAKÖNYV

Szeretettel köszöntjük Budakalász legfiatalabb lakóit!

Balla-Hrustinszki Aria Izabella
Baló Áron
Bognár Barka Manna
Dani Balázs
Gulácsi Dominik
Halász Eszter Szidónia
Hegedüs Kristóf Zoltán
Horváth Milla Helga
Majner Médi
Maráczai Borbála
Palotás Szonja
Terjék Noel Ádám

Sok szeretettel gratulálunk!
Isten éltesse őket
és családjukat!
A védőnők nevében,
Slezák Szilvia

A Facebookra érkezett kommentek nem minősülnek bejelentésnek.

Közérdekű bejelentés

A közérdekű bejelentés olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség érdekét szolgálja. A közérdekű bejelentés javaslatot is tartalmazhat. Lényege, hogy valamely harmadik fél által elkövetett (a bejelentő által vélelmezett) jogszabálysértésre tekintettel a harmadik fél elleni eljárás lefolytatását célozza. Ez az eljárás nem a bejelentő (vagy más) jogsérelmének reparálására irányul, hanem hivatalból indítható eljárás kezdeményezését jelenti. A hivatali eljárás megindításának gyakori előzménye a beérkezett panasz/közérdekű bejelentés, amely a hatóság észlelésének vagy tudomásszerzésének egyik formája.

Fontos tudni, hogy a panaszos és a közérdekű bejelentő személyes adatai az érintettek egyértelmű hozzájárulása nélkül nem hozhatók nyilvánosságra.

A levegő tisztaságának védelme

A levegő védelméről szóló 306/2010.(XII.23.) Korm. rendelet 27. § (2), (3) bekezdése kimondja, hogy „Hulladék nyílt téri, vagy a hulladékok égetésének feltételeit rögzítő jogszabályban foglaltaknak nem megfelelő berendezésben történő égetése, a háztartásban keletkező papírhulladék és veszélyesnek nem minősülő, kezeletlen fahulladék háztartási berendezésben történő égetése kivételével tilos.”

A háztartási tüzelőberendezésben történő hulladékégetés

A hulladékégetés (műanyag, festékes fa, pozdorja stb.) nagyon egészségtelen, rengeteg mérgező anyag szabadul fel ilyenkor, mely szívinfarktust, agyvérzést, rákot stb. betegségeket okozhat. Tehát a háztartási tüzelőberendezésekben a kereskedelemben vásárolható tüzelőanyagokon kívül kizárólag a háztartásban keletkező papírhulladék és kezeletlen fahulladék égethető. Egyetlen, hulladékkal tüzelő saját egy kilométeres körzetben tudja elszennyezni a levegőt. A hulladékégetés jogsértő tevékenység többszáz ezer forintig terjedő bírsággal sújtható.

Levegőtisztaság-védelmi ügyben az önkormányzat hatáskörrel nem rendelkezik, de a hozzánk érkező bejelentéseket az ügyben illetékes hatósághoz áttesszük, segítünk a tényállás tisztázásában.

Közérdekű panaszbejelentést lehet tenni közvetlenül az illetékes járási hivatalnál. Pest Megyei Kormányhivatal Szentendrei Járási Hivatala, Hatósági Osztály, 2000 Szentendre, Dózsa György út 8. tel: 06 26 501-900. A hatósághoz írásban érdemes fordulni.

Az írásbeli beadványban érdemes részletezni:

hol észlelte a bejelentő az illegális hulladék égetését (utca, házszám, hrsz,) A szóban forgó ingatlan tulajdonosa mikor égetett hulladékot, a háztartási tüzelőberendezésben (dátumok) milyen füst gomolygott a kéményből (pl. fekete , milyen szagú stb.), esetleg csatoljanak fényképeket, videofelvételt a bejelentéshez. Az eljáró hatóságnak a tényállás tisztázásában a városrendészek is segíthetnek, de csak abban az esetben, ha égetés időpontjában dokumentálni tudják a történeteket. Ezért javasoljuk, hogy amikor az ilyen jellegű égetést észlelik, szíveskedjenek telefonon értesíteni a rendészetet.

FARSANG

Bújjunk ki a bőrünkől!

Farsangi időszaknak nevezzük a vízkereszt (január 6.) és a húshagyó kedd (idén március 1., a húsvétot megelőző 40 napos böjt kezdete előtti nap) közti heteket. Mivel nincsenek ebben az időszakban nagyobb keresztény ünnepek, előtérbe helyeződnek a népi hagyományok, a játékok és a felhőtlen szórakozás. A farsang csúcspontja az úgynevezett „farsang farka”, a karnevál, vagyis a báli időszak utolsó három napja (vasárnaptól húshagyó keddig).

A farsang gyökerei az archaikus korra vezethetők vissza. A tél elűzését és a tavasz köszöntését a világ számos helyén ünnepek, vidám jelmezes felvonulások, gyakran féktelen dorbézolások jellemzik. A tél elűzése megjelenik a busójárás hagyományában is, ahol az ijesztő lényeket, démonokat ábrázoló maskarákban felvonulók a telet koporsóba fektetik, vízre bocsátják, majd végül elégetik.

A tavaszváráshoz szorosan hozzátartozik a termékenység, bőség és a virágzás szimbolikus jelmezekben való ünneplése is. A XVI. század előtti mulatozások nem zárták ki a bujaságot és a pajzán játékokat sem, ami okot

szolgáltatott arra, hogy a szigorúan vallásos középkorban megtiltsák az efféle rendezvényeket. A középkor végétől a farsangolás azonban lekerült a tiltólistáról, csak a kezdetét és a végét egyaránt egyházi ünnephez kötötték. Hazánkban a „megszelídült” báli szezon lényege a párválasztás volt, hiszen a táncos vigasságok alatt a fiatalok közelebb kerülhettek egymáshoz, így jobban megismerhették egymást. Az ifjú legények szervezték a farsangi multságokat, melyek során a szerencsésebbek menyasszonyt, vőlegényt találhattak maguknak.

A bálozó lányok a kiszemelt fiatalembereknek bokrétát küldtek, amit viszonzott szimpátia esetén a fiúk a kalapjukra tűztek. A hosszú húsvéti időszak alatt tilos volt a vígasság, az eljegyzés és az esküvő, ezért a friss párok eljegyezték egymást, az addigi jegyesek pedig megtarthatták az esküvőt.

A farsang varázsa

A hosszú, napfényben szegény hónapok végére eső farsangi multság nemcsak a gyerekek öröme, de a felnőttek körében is igen népszerű. Ennek oka, hogy egyfajta kiszakadásként éli meg az ember a szürke, hideg hétköznapok között.

A farsang legfőbb varázsa egyértelműen a jelmez, vagyis, hogy kibújhatunk a bőrünkől, elfelejtve kicsit a problémáinkat, magunk mögött hagyva a szorongásainkat. Jelmez mögött jobban képesek lehetünk elengedni saját személyiségünk gátlásait és befelelejtkezni a játékba, táncba, melyeknek jelentős szerepe van a stressz oldásában. Gyermekkorban a belső konfliktusok verbális megfogalmazása, kibeszélése nagyon nehezen megy, szegényes a szorongáscsökkentés eszköztára. Ez az oka annak, hogy a gyermekpszichológia is kiemelten fontosnak tartja a szerepjátékokat, melyek során felszínre kerülhetnek a kicsik belső feszültségei, hordozott konfliktusai. Jelmezviselés közben a gyermek felveheti a kiválasztott karakter tulajdonságait, magára öltheti a vágyott képességeket, vagy egy ijesztő maskarába bújva megszemélyesítheti és leküzdheti saját szorongásait. Emiatt fontos, hogy ésszerű kereteken belül engedjük, támogassuk a csemeténk jelmeztválasztását.

Család és a maszkabál

A Covid vírus terjedése miatt 2022-ben is korlátozva vannak a nagy társas összejövetel, ami kihát a báli időszakra is. Az iskolákban, óvodákban, bölcsődékben ugyan megtartják a farsangot csoportokon belül, ám kiszámíthatatlan, hogy melyik gyermeknek kell otthon maradnia a várt rendezvény alatt. Ne hagyjuk azonban, hogy kimaradjunk a farsangi játékból! Sokszor terhet jelent a szülőknek a megfelelő jelmez megvásárlása és elkészítése, de akár egy vidám családi program, minőségi együtt töltött idő lehet, ha együtt készítünk jelmezeket, kiegészítőket, vagy akár csak álarcokat a kicsikkel. Bátran öltözzünk be a gyerekeinkkel, hiszen a közös játék és a multság garantáltan egy életre szóló élmény lehet a család minden tagja számára. Végül, de nem utolsó sorban kényeztessük magunkat farsangi fánkkal, ami megédesíti a tél utolsó napjait.

Gulyás Rita

INTÉZMÉNYI HÍREK

Patakpart Általános Iskola

Bár a december az egyik legrövidebb hónap a tanévben, mégis számtalan szívemengető program részesei lehetnek a Patakpart Általános Iskola gyermekei és felnőttei.

A december 3-i közös fenyőfa-ültetésre minden osztályból érkezett segítség. A fa végső helyének megtalálását követően karácsonyfa varázsolódott a kis fenyőből a gyerekek keze által. Hagyományt szeretnénk teremteni azzal, hogy az iskolánkba érkező, majd 8 év múlva elballagó osztályokról fotó készül a fa előtt, mely mindannyiunk közös fejlődését örökíti meg.

Mikulás napja alkalmából a 2.P osztályos kisdíákjaink készültek ünnepi műsorral, az iskola fiatalos lendületű Mikulása és krampuszai a 7. osztályosok közül kerültek ki.

A Prekobrdo városrészben szervezett adventi ablakkalendárium programba mi is becsatlakoztunk, a résztvevők az iskola bejárata melletti ablaknál bukkanhattak rá a 6-os számra.

2.C osztályos tanulóink Luca napi előadását követően a gazdagság reményében hagyományos Luca-búza ültetésre is sor került az alsós évfolyamokon.

A gyerekek mellett iskolánk felnőtteit is átjárta az ünnepi hangulat az év utolsó hónapjában. Mindenki húzott az angyalkázós doboz-

ból, hogy kiderüljön, melyik kolléga titkos angyalkája lesz az adventi időszakban. Az egymásnak szánt apró figyelmességek kedvességgel és melegséggel töltötték meg a dolgozós hétköznapokat. Hogy ki kinek volt az angyalkája, arra csak az utolsó tanítási napon derült fény.

Az újév első iskolai programjaként január 21-én emlékeztünk meg a magyar kultúra napjáról. Reggel a 4-7. osztályos diákok csapatokba szerveződve egy, a hungarikumokkal kapcsolatos totót töltöttek ki, a helyes megfejtők jutalomként jellegzetes magyar finomságokat kaptak. A nap folyamán az órák közti szünetekben az iskolarádióból magyar költők megzenésített versei szóltak.

A Patakpart Általános Iskola 2022. február 9-én és 10-én tájékoztatót tart a leendő első osztályos gyermekek szüleinek. Részletekről az iskola honlapján lehet tájékozódni: www.patakpartiskola.hu

Kalász Suli

A Kalász Suliban a tavalyi év vége egy rendkívüli sporteseménnyel zárult.

2021. december 17-én először rendeztünk iskolai falmászó csapatbajnokságot. Bár a világjárvány ezt a rendezvényt is majdnem ellehetetlenítette, semmiképpen sem akartuk, hogy az egész sportesemény csak egy jó ötlet maradjon.

Most már elmondhatjuk, hogy jól döntöttünk. Sőt, éppen a világjárvány miatt duplán fontos, hogy megvalósult az esemény, hiszen alsó tagozatos diákjaink a verseny által közösségi és sportélményhez jutottak, melyre napjainkban van a legnagyobb szükség. Mindez történt egy olyan sportág által, ami igazán sokoldalúan fejleszti a

gyermek pszichéjét és fizikumát. A falon egy ilyen korú kisgyermeknek egyszerre kell bátornak, higgadtnak, lazának, koncentrálnak, kitartónak, erősnek, gyorsnak és hajlékonynak lennie.

A karácsony kupánkon empatikusnak is kellett lenni. Hiszen függetlenül attól, hogy ki melyik csapatot erősítette, a gyermekek egy emberként biztatták és segítették egymást szurkolással és jótanácsokkal. Némelyek még vigasztalásban is nagyot alakítottak. Mindezt túlzás nélkül állíthatjuk, hogy a versenyünk végén minden gyermek győztesnek érezte magát. Az is, aki a nyakában éremmel távozott, és az is, akinek „csak” a fal tetején lévő csengőt sikerült megszólaltatnia. Továbbá az a gyermek is, aki átélte azt a nagyszerű élményt, hogy diáktársai bátorítják, vagy éppen ő vigasztalt vagy biztatott másokat.

Az élmény, melyet sikerült megadni alsósaink számára, önmagáért beszélt. Talán a legjobban azzal jellemezhető, hogy a helyi televízió munkatársai első kérdésként az tették fel, hogyan bírjuk a szurkolás okozta hangzavart elviselni. Természetes, hogy testnevelő tanárként ezt észre sem vettük, hiszen megszoktuk már. A tornateremben ami a fülünket leginkább bántja, az a lelkünknek a legkedvesebb dolog, vagyis a gyermeki teli torokból szurkolás. Pedig a covid szabályaink megtartásával a versenyzők korlátozott létszámban (osztályonként egy, különleges esetben két csapat) lehettek csak a tornateremben.

Hajrá Kalász Suli! Jövőre folytatjuk! Terveink szerint további iskolák falmászó csapatainak részvételével.

Január 17-én rendeztük meg a Kazinczy „Szép Magyar Beszéd” versenyt, melynek során felső tagozatos tanulóink szép kiejtésükről, értő olvasásukról tettek tanúbizonyságot.

Akadtak, akik kedvenc regényük részletét olvasták fel a zsűritagok előtt, és olyanok is, akik helyenként nem könnyű szövegek bemu-

tatásával örvendeztették meg a zsűri tagjai között ülő magyar-tanárait. A verseny méltó szellemiségben zajlott, és az alábbi helyezések születtek, közülük az első helyezettek képviselik iskolánkat februárban a pomázi területi versenyen:

Ebben a tanévben indult el 1. m és 1. s osztályainkban a művészeti és sportorientáció, melynek keretében nemcsak a tanórákon találkozhatnak kisdíkjaink a művészet és a sport örömeivel, hanem szabadon választható formában csatlakozhatnak délutánonként az Iskol'art és Éltes! programokhoz is. Ezeken a foglalkozásokon plusz lehetőséget biztosítunk a gyerekek számára, hogy kipróbálhassák a művészetek és sportok széles körét.

Iskolánk nagy szeretettel várja leendő elsős diákjait a 2022/2023-as tanévben is.

Mivel a járványhelyzet nagyban befolyásolja a személyes találkozást, iskolába hívogató programjainkat, ezért kérjük az érdeklődőket, figyeljék a honlapunkon közzétett információkat!

Szentistvántelepi Általános Iskola

„Hogy oda ne rohanjak!”

Január 1-jén megtartottuk az immár hagyománnyá vált újévi futásunkat. Az idén is nagyjából hetvenen vettek részt a sportrendezvényen; gyermek, szülő, pedagógus, sőt még kutya is lefutotta az új évet köszöntő 3 km-t. Nagyon örülünk, hogy minden évben testmozgással köszöntjük az év első napját.

Gyűjtés a kurityáni nevelőotthonnak

Ezúton is szeretnénk megköszönni a szülőknek, hogy a kurityáni nevelőotthonnak szervezett gyűjtésre rengeteg adományt halmoztak fel. Évek óta Wettstein Etelka tanárnő szervezi a gyűjtést és juttatja el az adományokat a nevelőotthon lakóinak.

A magyar kultúra napja

A magyar kultúra napját évek óta különleges módon ünnepeľjük meg: a gyerekek előadják a saját költeményeiket. Idén is csodás verseket és szavakat hallhattunk.

Hős iskola lettünk

Már nem csak örökös Ökoiskola, de „Hős iskola” is lettünk.

Rita Rakics és Wettstein Etelka tanárnőknek, valamint Eppel-Pásztor Adrienn iskolapszichológusnak köszönhetően elnyertük a „Hős iskola” címet.

A Hős Iskola Program egy hosszútávú együttműködés, amelynek keretein belül a Hősök Tere Alapítvány által biztosított élményprogramokon vehetnek részt a pedagógusok a diákokkal, vagy akár a szülőkkel együtt. Fontosnak tartjuk, mert a Hős Iskola Program a tapasztalásról és változásról szól. Arról, hogy olyan tudást adjunk át a gyerekeknek, amivel egy általunk még nem ismert világban is boldogulnak majd. Képesek lesznek együttműködni és egymásért felelősséget vállalva, kreatívan alkalmazkodni a változásokhoz. A programban a résztvevők megtanulják és megélik, hogyan lehetnek Ők is hétköznapi hősök.

AUTTALENT 2021 pályázat

Nagyon büszkék vagyunk Szeles Vilmos 4.c osztályos tanulóinkra, aki egy millió forintot nyert az Auttalent pályázatán.

Amikor a nyerevényről beszélgettem vele azt mondta: „arra gondoltam, csak még nem beszéltem meg anyával, hogy a nyerevényből az iskolának is szívesen adok, mert sokat köszönhetek neki.”

Nagyon büszkék vagyunk rád, VILI!

Az AUTTALENT 2021 pályázat lehetőséget nyújt olyan fiataloknak (6-30 éves kor), akik valamilyen kimagasló képességgel, tehetséggel rendelkeznek a természettudomány, zene, képzőművészet, sport, számítástechnika terén. Célja, hogy a gyermekek

képességeinek kibontakoztatása révén segítse az érintett, tehetséges fiatalok fejlődését, összekapcsolja olyan szervezetekkel, személyekkel, akik segíthetik jövőbeli útjukat.

Az AUTTALENT 2021 tehetséggondozó programján augusztus 31-ig volt lehetőség benyújtani a jelentkezést. A bizottsági kurátoroknak, akik annak ellenére, hogy a saját területükön elismert és elfoglalt szakemberek, rengeteg időt szántak arra, hogy a lehető legjobb döntést hozzák meg a zsűrizés során. 107 tehetséges pályázó indult, ebből kellett kiválasztania a kuratóriumi bizottságnak a leginkább támogatásra érdemes pályamunkákat.

Vili a Szentistvántelevi Iskola 4.c osztályos tanulója. A természettudományos tárgyak (fizika, kémia, csillagászat) és a matematika területén nyújt kimagasló teljesítményt, tudása messze az életkorát meghaladó szintű. Hála motiváló tanárainak (Holczapfel Krisztinának és Gazdag Istvánnak), nap, mint nap tudja

Zeneiskola

H. Kürtösi Mónika, zongora és zeneelmélet tanárunk „Diszpedagógia és digitálalékonyság - avagy az online zongoratanítás útkeresői” címmel tartott előadást a IV. Babszimpózium című szakmai napok keretében a budapesti Kodály Emlékmúzeumban. Előadásában a zongora tanárok digitális oktatási tapasztalatairól gyűjtött kutatási eredményeket dolgozta fel. Az ország minden részéből érkeztek zenepedagógusok erre a 3 napos továbbképzésre, hiszen olyan neves művésztanárok tartottak előadást és zongorakurzust, mint Eckhardt Gábor, Kemenes András és Taraszova Marianna. Kolléganőnk két tehetséges növendéke - Drucza Dávid és Hegyi B. András - is szerepelt a kurzuson. Gratulálunk Nekik!

A Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetsége és a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete által létrehozott szakmai Kuratórium Reikort Ildikónak a magyar művészeti nevelés-oktatás terén kifejtett több évtizedes kiemelkedő munkájáért a 'Magyar Művészetoktatásért' díjat adományozta. A díjat 2020-ban kapta a tanárnő, de ünne

pélyes keretek között személyesen csak 2021. november 13-án tudták átadni. Szívből gratulálunk kollégánknak!

A Kalász Musical és Operett Gálán november 21-én remek hangulatú koncertet láthattak a nézők Buch Tibor és Egyházi Géza musical színészek vedégszereplésével valamint Magyar Szilvia, egykori magánénektanárunk és tanítványai - Bogdán Nikolett, Bogdán Viktóra, Meder Liza, Mészáros Napsugár, Takács Fanni és Takács András - közreműködésével. A műsoron ismert musical, pop és operett számok szerepeltek, hol szóló, hol duett vagy akár szextett formában. A szereplők gyakran táncra perdültek, a színészek pedig megénekeltek és a helyükön maradva még

bővíteni tudását a tanórákon is, ahol nagy szeretetben és elfogadásban részesül pedagógusai és a társai által.

Az elnyert támogatási összeg (1 millió Ft) felhasználható a tehetség kibontakoztatásához szükséges eszközökre, tanfolyamokra, mentori és egyéb költségekre.

Kalandozás az iskolában

Kalandozás, játékos délelőtt, melynek során az óvodások és a szüleik megismerkedhetnek az iskola dolgozóival és az épület minden zeg-zugával.

A kalandozás kezdete 2022. február 26. szombat 9 óra

Kérjük az érdeklődőket, 9.00 – 10.00 óra között érkezzenek az iskolába, hogy a kalandozást elejétől a végéig nyugodtan kiélvezhessék!

meg is táncoltatták a közönséget. Köszönet illeti a művelődési ház igazgatóját és munkatársait is a rendezvény támogatásáért!!

2021. november 25-én Kovács Ágoston szépen szerepelt a IV. Dabasi Klasszikus Gitárversenyen, felkészítője Károlyné Telek Judit volt. Gratulálunk!

2021. november 26-án Budaörsön a XV. Országos Klarinétverseny területi válogatóján Andrásfalvy Sára magas pontszámmal került be az országos döntőbe. Felkészítő tanára Kispálné Hoppál Hajnalka, zongorakísérője Dankovics Valéria. Gratulálunk!

2021. decemberében Mikulás napján karbantartónk, Dévai Feri bácsi és 3 népzenező krampusz, Jónás Ábel, Jónás Gergő és Szabó Szilárd járta a várost. Mindenhol előadták a gyerekek saját költésű vidám énekét és finom almát osztogattak. December 21-én az Idősek Klubjában adott zenés karácsonyi műsort Hidasi Orsolya és Hermeszné Uracs Mónika, akik ünnepi dalok közös éneklésével örvendeztették meg a lelkes klubtagokat.

Előzetes: Minden érdeklődőt szeretettel várunk egykori növendékünk, Szedmák Eszter csembalóművész jótékonyági hangversenyére 2022. február 27-én vasárnap 18 órakor a Kós Károly Művelődési Ház báltermébe.

Hermeszné Uracs Mónika,
intézményvezető

TAVASZI PREVENTÍV SZŰRÉSEK AZ EGÉSZSÉGKLUB SZERVEZÉSÉBEN

2022 tavaszán ismét lesz lehetőség Budakalászon szűrővizsgálatokon részt venni. A szűrések márciusban, áprilisban és májusban lesznek az Egészségházban, pontos időpontokról hamarosan tájékoztatni fogjuk a lakosságot.

A Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján a keringési rendszer betegsége miatti halálozás a leggyakoribb a kiemelt halálokok között, átlagosan a halálozások felét teszi ki, míg a daganatok az egynegyedét. Azonban a szív- és érrendszeri megbetegedések, valamint a legtöbb daganatos elváltozás kialakulása és előrehaladása szűrővizsgálatokkal megelőzhető. A preventív szűrések célja, hogy időben felismerjék a betegségeket, valamint a betegségmegelőző állapotokat abban, a lehetőleg még tünetmentes állapotban, mikor a betegség kialakulása megelőzhető, vagy a kóros állapot lefolyása pozitívan befolyásolható.

BUDAKALÁSZI KÖZÖSSÉGI KERTEK

Jelenleg pihenő fázisban van a kert, viszont az egyesület a téli időszakban is színes programokat szervez. Havi rendszerességgel előadásokat tartanak, legközelebb a komposztálás és a gyümölcsfamesztés témái kerülnek majd elő. Januárban a Kalászi Közösségi Kertek Egyesület megtartotta éves közgyűlését, amit újévi koccintás követett teával, forralt borral.

A kertben jelenleg nincs üres ágyás, várólistára lehet feliratkozni. Évi 5000 forint befizetése mellett bárki az egyesület pártoló tagja lehet, látogathatja az előadásokat és részt vehet a rendezvényeken, így a közösségben tanultakat az otthoni kertjében is gyakorolhatja.

A rendezvényekről érdeklődni, várólistára kerülni, vagy a pártoló tagságról bővebb információt kérni a kalaszikozossegikertek@gmail.com címen keresztül tudunk.

EGÉSZSÉG

„A jelen társadalmunkat sújtó krónikus betegségek többsége ilyen. Megelőzhető, fékezhető vagy visszafordítható.” (Dr. Iller Barbara)

A szakorvosi szűréseken budakalászi lakosok és a város közintézményeiben dolgozók vehetnek részt. Elsősorban idén is azok kapnak időpontot, akik még nem, vagy az előző szűréstől eltelt egy éven túl vették igénybe a szolgáltatást.

ZSILIP ÉPÜL A BARÁT-PATAKON

Budakalász hosszú ideje egyeztet a Belügyminisztériummal és a vízügyi igazgatóságokkal, hogy zsilip épülhessen a Barát-patakon. Egy dunai árhullám a Barát-patak vizét visszaduzzaszthatja ami veszélyezteti az egész Ófalut.

A probléma kezelése érdekében a Barát-patak dunai torkolatánál zsilip épül, ami magas vízállás esetén elzárja a dunai ár útját, a patak vízhozamát pedig szivattyúval emeli át a Duna mederbe. A Barát- és a Dera-patak közötti partszakasz három települést (Szentendre, Pomáz, Budakalász) érint, ezért az árvízvédelem itt állami feladat. A zsilip telepítése kulcsfontosságú városunk

árvízvédelme szempontjából, azonban a gát közel egy méterrel alacsonyabb a jelenleg mértékadó árvízi magasságnál. A dunai mértékadó árvízszint az egyre szélsőségesebb időjárás és az évek óta elmaradt mederkotrás miatt megemelkedett, a 2013-as árvíznél a gátból csak centik maradtak a víz felett.

A zsilip magassága már az új dunai mértékadó árvízszinthez igazodik, azonban a két patak közti gát magasítása sem maradhat el. A városvezetés mindent megtesz annak érdekében, hogy a zsilip építéséhez hasonló, körülmények közötti árvízvédelmi fejlesztések valósuljanak meg végig a budakalászi partszakaszon.

Schieszl Konrád emlékei

A BUDAKALÁSZI SVÁBOK KITELEPÍTÉSÉRŐL

A Budakalászi sváb nemzetiségű magyarok kitelepítésének 76. évfordulója alkalmából az emlékeiről kérdeztük idősebb Schieszl Konrádot.

Mikor született?

1941. augusztus 9-én, a kitelepítés pedig '46 február 22-én volt.

Azt olvastam, hogy az Ön nagyapját is kitelepítették.

Apai nagyapámat, aki özvegy volt, Anyám oldaláról pedig mindenkit kitelepítettek, nagymamát, nagypapát – ők Békásmegyeren laktak – és anyámnak minden testvérét.

Az Ön szülei maradtak itt?

Az Apám, Anyám és én maradtunk itt. Akkor voltam öt éves, azért ezekre a szomorú eseményekre, mint gyerek emlékszem. Főleg arra, mikor még a Nagyapám karján a vagonban voltam bent és már behúzták a vagonokat, Apám gyorsan benyúlt és kivett, másképp ottmaradtam volna a Nagypapánál.

Innen indultak a vonatok?

Innen, a budakalászi állomásról indultak zenekarral, tehát szólt a zene, de könny nélkül nem volt senki. Mindenki sírt, el volt keseredve.

A budaörsi kitelepítés híre eljutott Kalászra? Készültek a faluban a kitelepítésre, vagy váratlanul érte az embereket?

Mindenki úgy volt vele, hogy nem biztos, hogy mi is sorra kerülünk, reménykedtünk; mi talán megússzuk, de egy-két héttel előtte már mindenki tartott tőle. Aztán megkapták a kényszerkitelepítési papírokat és maradt 24 órájuk, hogy fölkészüljenek. Egyetlen 35 kilós csomagot lehetett fejenként elvinni. Minden más a házban maradt, bútoroktól kezdve minden, sok helyen az állatok is ottmaradtak az istállóban.

Telepeseknek nevezték a faluban azokat, akik megkapták a kitelepítettek házait és értékeit. Az ország különböző részeiről jöttek, tanyavidékről általában. A régi és új lakók nem néztek barátságos szemmel egymásra, amin nincs mit csodálkozni. Azok a svábok, akik maradtak azt mondták, hogy jaj, a telepesek bemennek a sváb házba, ott van az állat, esetleg a padláson ott lógnak a sonkák meg a kolbászok és attól kezdve semmit nem kell tenni érte. Tudni kell, hogy a kitelepítettek nagyon szorgalmas emberek voltak, mindent megtettek, hogy legyen valami és ezt egyik napról a másikra ott kellett hagyni. A betelepültektől pedig csak azt lehetett hallani, hogy így a piszkos sváb, meg úgy a piszkos sváb. Ezt mind az akkori politika teremtette. Beléjük oltották a gyűlöletet, hogy a sváboknak azért kellett menniük, mert kizsákmányolók voltak. Az itthon maradottaknak se volt jobb, inkább befogták a szájukat, nehogy a későbbiekben problémáik legyenek amiatt is. Az én rokonságomon belül például nagyon kemény börtönbüntetések voltak, internálások meg megiegyéb.

A kitelepített budakalászi svábok először bekerültek egy lágerbe és három-négy hónapos ott tartózkodás után kaptak egy szobakonyhát, amit egy ottani lakostól vettek el. El kell képzelni, hogy az ottani német lakos a betelepítetteket sokáig csak úgy hívta, hogy „ungarische Zigeuner” (magyar cigányok). Nagyon hosszú ideig tartott, amíg ott akklimatizálódtak, ugyanúgy, ahogy a helyükre ide betelepültek, bár az ide betelepültek és a helyiek között atrocitások nem voltak. A megbélyegzést pedig mindenkinek hosszú évekig kellett viselnie. A sváb-magyar gyerekeknek, a kinti iskolákban mindig meg kellett küzdeniük az ottani német gyerekekkel, nagy verekedések voltak. Ebből születtek később nagy barátságok, mert mikor később mentem ki rokonokat látogatni, láttam, hogy nevettek azon, hogy régen milyen jól verekedtek az iskolában, de azóta testvérek és barátok.

Mikortól lehetett látogatni?

Az idősebb korosztály, tehát az én anyám először '59-ben mehetett ki, de korábban a nagyapám temetésére nem engedték. '59-ben a nagyanyám temetésére már kiengedték. Az volt az első ilyen eset, korábban esély sem volt erre.

Látogatók Németországból mikor érkeztek először Budakalászra?

Ők is csak a hatvanas évektől jöhettek. Én '61-ben vonultam be katonának és '62-ben az unokanővérem és a férje jöttek látogatni, gyerekek voltunk a kitelepítéskor, első unokatestvérek, azóta nem láttuk egymást. Nekem abból elég komoly problémáim adódtak, mert eljöttek a laktanya elé, mivel találkozni akartak velem. Utána nem győztem az elhárító tiszthez járni, hogy kik voltak ezek, minek voltak itt.

Akik 60-ban visszajöttek, hogyan viszonyultak az egykori családi házakhoz, amikben már más ember lakott?

Sokan elmentek és meglátogatták egykori otthonaikat és főleg az asszonyok részéről nagy sírás volt, hogy *amikor elmentünk 15 évvel ezelőtt így volt, úgy volt, most milyen elhanyagolt, félig romba van döntve*. Szerintem abban az időben nagyon sok kint élő magyarországi svábnál egy bizonyos fokú megnyugvást jelentett, hogy ők akkor már sokkal jobb életkörülmények között éltek Németországban, mint az itthon maradtak.

Németországon belül hova kerültek?

A budakalásziak Schorndorf, Schwäbisch Gmünd környékére, a békásiak és a csillaghegyiek a hegyvonulat másik oldalára, Göppingen, Eisingen/Fils, Geislingen környékére kerültek. Elég szoros a kapcsolatunk velük a mai napig. A rendszerváltás után az itthon maradt sváb közösség megcsináltatta az alsó állomáson lévő emlékművet, azóta minden évben ott tartjuk a megemlékezéseket, napra pontosan február 22-én. Utána feljövünk ide hozzánk a felső terembe (szerk.: *Schieszl Vendéglő*), leülünk, egy kis pogácsa vagy zsíroskenyér mellett megiszunk pár üveg bort vagy üdítőt, és egymás között beszélgetünk a történekről, hogy senki se feledje el. Fontos, hogy éljenek az emlékek az emberekben. A fiatalok között főleg, akik hála Istennek nem éltek meg a borzalmakat, de azért tudjanak róla és emlékezzenek arra, hogy sajnos ilyen időket is megélték a svábok Budakalászon és szerte az országban.

Sosem érttem, hogy miért nem Kelet-Németországba kerültek a kitelepítettek, hogyhogy Nyugatra?

Akik '46 májusában kerültek kitelepítésre, például Dunabogdányban, azok egy része keletre került. Akiket később telepítettek ki; például a Bakonyhidegkútiak az NDK-ba kerültek, ahogy akkor mondták, a szovjet zónába. Voltak olyanok az ismerősök között, akik NDK-ba települtek és 61-ben a Berlini fal építése előtt meglógtak Nyugat-Németországba, úgyhogy az NDK-s kitelepítettek közül sok már akkor átkerült Nyugat-Németországba. Első időkben élelmiszer sem volt, erdőbe jártak makkot szedni. Bizonyos gazdaktól azért kaptak 5-10 kiló krumplit, hogy tudjanak mit enni. Amit mindig meséltek a kint lévő rokonok és amit nem fogunk tudni mi elképzelni, hogy '49-ben jött a Marshall terv. Szinte 24 óra alatt tele voltak az üzletek élelmiszerrel és attól kezdve teljesen megváltozott az életük. '46-tól '49-ig hatalmas szegénység volt ott is, élelmiszerhiány meg miegyéb. Háborús romokat jártak eltakarítani, hogy élelemhez jussanak.

Legidősebb unokánövér a nagymamát annyira szerette, hogy azt mondta, ő elmegy vele. Kint is volt egy évig, aztán visszajött a szüleihez. Később különböző internáló táborok meg miegyéb után kidobták őt az országból. A szüleit, testvéreit letartóztatták, őt pedig az Andrassy út 60-ban eltöltött 48 óra után berakták egy autóba és kivitték Hegyeshalomra. Mivel a németországi tartózkodása miatt elvették a magyar állampolgárságát ott kirakták azzal, hogy innen menjen, ahova akar. A szüleinek még éveket kellett lehúzni a börtönben: testvére akkor volt 17 éves, még fiatalos, de ez senkit nem érdekelt. Ő is lehúzott közel két évet egy internálótáborban. Mikor onnan kijött, rögtön hadköteles lett, akkor meg elvitték katonának, munkaszolgálatosnak.

Hol volt az internálótábor?

Kistarcsán. A gyűjtő pedig a Petőfi Laktanyában, Budán, a Budaörsi úton, oda gyűjtötték be azokat, akik valamilyen internálótáborba kerültek később. Aki visszazökött és aztán kizsuppolták, annak a szüleit is a letartóztatták és a laktanyába vitték; ő volt az Anyám nővére, férje pedig Anyám sógora. A sógort, Bauer Jánost jelentették fel először, aki Békásmegyeren egy nagyon jó nevű kovácmester volt. Minden vasárnap reggel elmentek misére, és a mise után valamelyik vendéglőben elkártyáztak, elfröccsöztek, délben hazamentek, a Mama akkorra megfőzte az ebédet. Ez így történt azon a bizonyos áprilisi vasárnapon, lement a Duna-parton a Bivalyos Vendéglőbe és szokás szerint 12-kor elindult haza. Mivel az a Duna-parton volt, Békásra fel kellett menni a szántóföldeken keresztül. 48'-ban a legelső téesz már üzemelt és be volt vetve búzával az a rész, ahol ő keresztül jött. Elszívott egy cigarettát és a csikket eldobta. Ezt valamelyik téesz tag észrevette és abban a pillanatban feljelentette, hogy a sváb kulák föl akarta gyújtani a búzatáblát – április közepén, amikor a 8-10 centis búza még zöld volt.

Elvitték őt, a feleségét, a fiát, aki 17 éves volt és a lányát, aki éppen akkorszökött haza. Bauer János bekerült a Belügyminisztériumba, ott volt a kihallgatás. Mindent bevallott, aláírt, mert annyi verést kapott, hogy nem bírta tovább. '48-ban újsághír is jelent meg róla, hogy „statárium előtt a sváb nagygazda”. És halálra ítélték!

Apámnak volt egy csillaghegyi zsidó barátja, akivel gyerekkori barátok voltak együtt. Őt és a családját bújatta a Kőbányai úti pincékben az egyik hatalmas hordójában. A bújtatott későbbi kapcsolata révén sikerült ügyvédet szerezni. Az ügyvédre bíztuk, hogy hátha tud valamit csinálni és addig-addig próbálkozott, amíg végül a második, vagy harmadik tárgyalásnál a kötéláltali halált megváltoztatták életfogytiglanra. Bauer János elkerült Sopronkőhidára és mivel kovácmester volt, a kőbányában a vésőket, kalapácsokat csinálta. A börtönidő alatt háromszoros sztahanovista lett. Legelső sztahanovi kitüntetéséskor 15 évre változtatták meg a börtönbüntetését, amikor másodszer lett sztahanovista, levették 10 évre a büntetését. Amikor harmadszor sztahanovista lett, '56 augusztusában, tehát a forradalom előtt két hónappal kiengedték. Aztán elkerült a lánggép gyárba kovácsnak.

Bauer János felesége '48-ban elkerült Kistarcsára a női internálótáborba. Tizennyolc hónapot húzott le ott, amikor kapott egy fertőző májgyulladás, akkor kiengedték. Anyám ápolta őt. Volt egy idősebb körzeti orvos, Dr. Lengyel, ő kezelte és hála Istennek kigyógyult a betegségből. Munkát persze nem kaphatott, eljárt mosni, takarítani különböző házakhoz, abból tartotta el magát 1956 augusztusáig, míg a férje a börtönből hazajött, majd '57 januárjában elhagyták az országot. Leutaztak Szegedre, onnan egy kis faluba; megvolt a cím, hogy kihez kell menni. Ott egy lovaskocsiba szalmát terítettek, abba feküdtek, majd rájuk is került egy réteg szalma, a tetejére pedig szalmás trágyát tettek, ahogy a paraszt vitte ki a határba a trágyát. Délutáni órákban, szürkületkor kivitte őket a paraszt a saját földjén, ami átnyúlt gyakorlatilag a határon. Ott ledobták a trágyát, kimásztak és megtudták, hogy merre kell menni. Jugoszlávián keresztül jutottak ki az országból, onnan mentek Németországba.

Hogyan zajlottak a téészesítések?

'46-ban kezdték az első földosztást csinálni és akkor kezdődtek az első kemény téészesítések, amikor pár pofon kíséretében kényszerítették az embereket, de a pár pofon nem mindig volt elég. Az újságok abban az időben tele voltak nagy hasú, bajszos parasztokkal, hogy kulákok eszik a takarmányt, ti meg itt dolgoztok, itt nincsen kenyér, nincsen hús, nincsen semmi. Minden hétvégén teherautók a platójára felrakták a budapesti ipari dolgozókat és úgy kellett nekik lemenni vidékre agitálni a parasztságot, hogy lépjenek be a téészbe. Ezek között volt egy-két agresszív ember is, akik azzal kezdték, hogy lenyomtak pár pofont, és ha az sem volt elég, akkor megrugdosták, vagy bevitték a rendőrségre és ott aztán gumibottal, ami ráfér. Volt, olyan, aki bele is halt a sérülésekbe, mert leverték a veséjét.

1947-ben itt is megalakult a téész, ami rövid időn belül átalakult. Itt nagybirtokok nem voltak, 40-50 holdas szerb, vagy sváb gazdák voltak. Az első téész telep az iskola alatti épületben volt. Összeszedték a svábok által itt hagyott lovakat, kocsikat az ott álló istállóba, és ezekből a telepesekből lettek a kocsisok. Az első téészelnök egy gyári munkás lett, aki előtte párttitkár volt, de életében nem foglalkozott mezőgazdasággal.

Svábok nem is lettek téészben tisztségviselők?

Nem, később, amikor '61-ben a második téészesítés jött, akkor az egész környéken fel egészen Tahiiig kitalálták az új módszert, a

szakszövetkezetet. Be kellett adni a földterületet és azon gazdálkodhattál tovább. Meghagytak egy olyan részt, amit közösen művelhettek, a tulajdoni részek szerint. Annak az elnöke lett Schmidt Sebestyén, akinek az édesapja költözött haza először Németországból. A fia, Schmidt Sebő bácsi, aki nekem bérmaapám volt, lett a szakszövetkezet elnöke. Megpróbált egyensúlyt kialakítani a budakalászi lakosokat és a felsőbb szervek között úgy, hogy ne sérüljön Budakalász lakossága. A tagok megtarthaták a foglalkozásukat, nagyon sok olyan szakszövetkezeti tag volt, akik egyébként gyárban is dolgoztak.

A rendszerváltás után hogyan történt a szakszövetkezeti tagok kárpótlása?

Később megszűnt a Szakszövetkezet, Pomázhoz csatolták, majd a rendszerváltás előtt a pomázi Petőfi és az Óbuda Téészt összevonták. Akik a téész tagjai voltak, azok a kárpótlás során előnybe kerültek. Ezt azért hangsúlyozom ki, mert aki téész tagként dolgozott, annak járt a részaránytulajdon. Aki nem volt téész tag, az a saját vagyonát kárpótlási jegyben megválthatta. A kettő közti különbség az volt, hogy aki részaránytulajdoni jeggyel a névértéki 1000 forint aranykorona értéket meg kellett kapnia licitálás nélkül. Akkor mentek itt a nagy üzletek, Budakalászt ellepték az ügyvédek és a cápák. Fölkeresték sok régi téésztagot. Ezek meg örültek annak, ha kaptak egy kis pénzt és a jogász üzletemberek pár száz forintos áron felvásárolták az ezer forint névértékű aranykoronát, ami után nem kellett licitálni.

Volt, aki így egymillió aranykoronát vehetett ki és óriási területek kerültek egyes ügyvédek, társaságok kezébe. Volt, aki 55 részaránytulajdoni jeggyel megvette az 51 hektár 12 aranykoronás szántóföldet. Ez 51 ezer forint volt. És akinek valójában tulajdona volt, de kárpótlási jegyet kapott, elmehetett licitálni. A liciten előfordult, hogy felment 500.000 forintra egy aranykorona ára. Ilyen éles kontrasztok voltak, amiért nagyon sokan joggal azt mondták, hogy ez nem kárpótlás volt, hanem ez arról szólt, hogy akik akkor ott voltak a hatalomhoz közel, azok a maguk pecsenyéjét sütögették.

A budakalászi kitelepítettek közül senkiről nem tudok, aki kárpótlásban részesült volna.

Urbán Ákos

76 ÉV TÁVLATÁBÓL A KITELEPÍTÉSÉRŐL

NACHRICHTEN

A kitelepítés történelmi hátterét sokan ismerik Budakalászon, 1946. február 22. egy igen szomorú, nagyon hideg nap volt. Reggel jöttek a lovaskocsik, erre pakolták fel a csomagokat. Amikor elindultak, a házat nyitva kellett hagyni.

Németországban még ma is élő Mandl Emmi néni így emlékezik: *A kutyánk, Csupri – mint később megtudtuk – a kapuban ülve várt minket vissza. Hiába adtak neki a szomszédok, nem evett, nem ivott, végül elpusztult. A vagonban volt egy kályha, ott próbáltunk melegedni. Szerencsénk volt, mert együtt volt a család. Amikor megérkeztünk, kint teherautók vártak, azzal vittek tovább a lágérbe.*

A kitelepítés 50. évfordulójának alkalmából a Budakalászi Polgármesteri Hivatal hazahívta a kitelepített Kalásziakat. Megalakult egy ad-hoc bizottság, melynek feladata volt többek között a Németországban élő Budakalásziak felkutatása. Ennek a kutatómunkának nagy segítője volt Trendl Ferenc, akinek 16 évesen kellett a szülőhazáját elhagynia. Erre az alkalomra készült el a HÉV alsó állomásánál a kitelepítési emlékmű. Szabó Ferenc pedig összeállította a *Kitelepítettek – Die Ausgesiedelten* című könyvét. *E kiadvány célja „rendezni végre közös dolgainkat” mottó jegyében – egyfajta engesztelő, erkölcsi elégtételt sugalló megemlékezésen túl, elősegíteni a hiteles tényfeltárást a budakalászi kitelepítésről. (...) Terjedelmi okok miatt sok információnak csak töredéke kerülhetett be a válogatásba. (...) Lehet-e pontosan tudni, hogy 1946 február 22. összesen hány főt telepítettek ki Budakalászból? (...) A budakalászi kitelepítés alapjául szolgáló kitelepítési összeírási névjegyzékben 1715 főt, a pótnévjegyzékben 163 főt, összesen 1875 főt tartottak nyilván. Ennek alapján 515 főt mentesítettek, elköltözött, meghalt vagy eltűnt 281 fő, a kitelepítésre ítélték száma 1083 fő. Azonban a névjegyzék is pontatlan (hiányos adatok, a nevek hibás leírása, stb...). Végülis hányan voltak pontosan az „Utaslistán” ma már nehéz pontosan megállapítani - írta Szabó Ferenc 1996-ban. E könyv III. fejezete tartalmazza a Budakalászi kitelepítettek névjegyzékét ABC sorrendben.*

Hozzá tartozók különböző hibákat fedeztek fel a névsorban. Trendl Ferenc öt éves felderítő munkája után 2000.03.20-án a

Kitelepítettek – Die Ausgesiedelten (II) című kiadványban a nevetek lakcím és családok szerint átcsoportosította az áttekinthetőség céljából. Újabb észrevételek figyelembevételére után még egy átdolgozás következett és a javított, kiegészített anyagot a *Kitelepítettek – Die Ausgesiedelten (III)* 67 év távlatából 2013. június 30-án közzétette.

Trendl Ferenc nem állítja, hogy ez egy végleges névjegyzék lenne, de véleménye szerint sem Ő, sem más Németországban vagy Budakalászon ehhez a témához már nem fog érdemben hozzájárulni. Bízunk benne, hogy alapos munkája a hitelességet jól szolgálja.

A kitelepítés 60. évfordulójára elkészült a *Kalászi Svábok krónikásai* című könyv, melynek szerkesztője Szabó Ferenc, felelős kiadója pedig Wágnerné Klupp Katalin volt.

Dr. Hambruch Vendel, a Német Kultúregyesület elnöke így ír a könyv előszavában a kitelepítésről: *„Ebbe a békés idilli állapotba robbant bele a döbbenetes, katasztrófális vaslóság, a svábok kitelepítése, valójában elűzése. Megrázóan mesélik el az idősebb, a faluból kényszerkitelepített sváb iparosok az elűzés szörnyűséges körülményeit, az új hazában kényszerű beilleszkedés folyamatát. Megindítóan adják elő a volt kalásziak mindezt, de minden gyűlölet, harag nélkül, sőt, a békés együttélés szándékával. Nem táplálnak ellenérzést az új honfoglalókkal, a „telepesekkel” szemben, a kitelepítést támogató politikai párttal szemben sem.”*

A könyv tartalmilag öt fejezetre tagolódik. Az ötödik fejezetben – *Még egyszer a kitelepítésről* – az ötvenedik évfordulóra megjelent kötetből kimaradt visszaemlékezéseket, továbbá az akkori programok visszhangjáról szóló leveleket, írásokat találjuk, annak bizonyosságául, hogy tíz évvel ezelőtt helyesen döntött Budakalász Önkormányzata, amikor három napra hazahívta az egykori elűdözötteket.

A kitelepítés 75. évfordulójára került kiadásra a *Kalászi Svábok élete* című könyv, mely egyben emléket állít a 25 éve fennálló Budakalászi Német Nemzetiségi Egyesületnek is. E könyv felelős kiadója, az írások és a képanyag összeállítója Wágnerné Klupp Katalin. A *Kalászi Svábok élete* a kitelepítés utáni újrakezdést idézi fel emlékek, gondolatok nyomában.

Megismerhetjük *A hazájukból kiűzött németek alapokmányát*.

Beszámolunk a kerek évfordulóhoz fűződő eseményekről a kitelepítéssel kapcsolatban és az olvasó ízelítőt kap az Egyesület 25 éves tevékenységéből.

Különleges moziba invitáljuk az olvasót, nézőt. A könyvben megtalálható QR-kódok segítségével mobiltelefonon keresztül betekintést nyerhetünk a Kalászi Svábok életébe.

A könyvek után érdeklődni, illetve megvásárolni a 06704567118-as telefonszámon lehet, Wágnér Katinál, illetve a kati.wagner@index.hu-n.

Wágnerné Klupp Katalin
Német Nemzetiségi Egyesület Elnöke

AKTUÁLIS

STRESSZKEZELÉS – A KÖZPONTI FELVÉTELI VIZSGÁK GYEREKTERHEI

Kihívás és lehetőség, vagy nyomasztó és szorongató stresszforrás – gondolatok, ötletek és lehetőségek a központi írásbeli és szóbeli felvételi kapcsán.

Néhány kék színű toll, papírsebkenő, ásványvíz, 10-10 feladat, 45 perc: pár ismertetőjele és eleme a nyolcadik, hatodik és negyedik osztályosok központi írásbeli felvételijének. Izgalmas várakozással teli, ugyanakkor rengeteg félelemben, szorongásban gazdag időszak ez mind a diákok, szülei és a pedagógusok számára, hiszen valóban egy fontos mérföldkőről van szó a gyerekek életében. Érzéseink és gondolataink azonban árnyaltabbak egy feladatsor egyszerű kitöltésénél; cikkünkben körüljárjuk, hogy mit jelent a felvételi időszak a számukra, és hogyan lehetünk a gyerekek segítségére támogató jelenlétünkkel szülőként, pedagógusként.

Minden érzés elfogadható?

Ha életünk során olyan helyzettel találkozunk, amit befolyásolhatatlannak tartunk, vagy nincsenek rá eszközeink, teljesen természetes, hogy stresszreakciókat mutatunk. A felvételi következtében kialakuló vizsgaszorongás ennek egy olyan speciális fajtája, amikor úgy érezzük, bizonyítanunk kell képességeinket egy sok ismeretlenből álló helyzetben: tarthatunk tőle, hogy ezen az egy alkalmon múlik „minden”, nem tudhatjuk pontosan, milyen nehézségű feladatokat kell megoldani, ehhez pedig újabb bizonytalansági faktorként járul hozzá a járványhelyzet. A stressz maga azonban egyfajta hajtóerőként és „vizsgadrukként” is funkcionálhat, melynek célja, hogy fejlődjünk, felülmúljuk önmagunkat. Így az első gondolat, melyet érdemes tudatosítanunk, hogy minden érzés elfogadható ilyenkor szülőként is és diákként is. Az is, ha izgulunk, az is, ha már motiválatlannak érezzük magunkat, és az is, ha szorongás nélkül tekintünk erre az élethelyzetre, ugyanis mindannyiunknak más okoz stresszt. Szülőként, pedagógusként

érdemes odafigyelnünk arra, hogy esetleges aggodalmainkat függetlenítsük gyermekünk érzéseitől: érezzünk együtt velük, és fejezzük ki számukra megértésünket, ugyanakkor ne essünk előttük kétségbe.

Hol tartunk most?

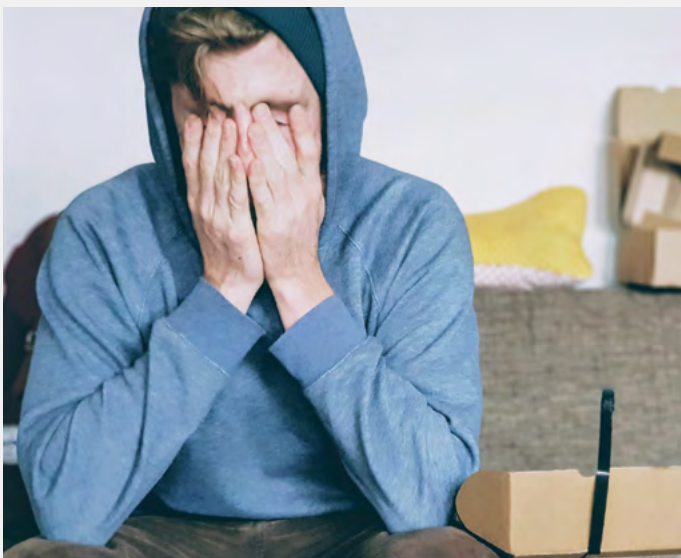
A felvétellel kapcsolatos érzéseink feltérképezése lehet az elsődleges kulcsa a hatékony, kiegyensúlyozott reakciónak. Érdemes tehát időt szánnunk azokra a gondolatokra, amik foglalkoztatnak bennünket, ezekkel mennyi időt töltünk, és milyen hatással vannak a hétköznapi tevékenységeinkre. Ennek egyik lehetséges tényezője, ha felismerjük érzéseink, gondolataink természetét, tehát például felismerjük a stresszes állapot tüneteit. Ebben segítségünkre lehet, hogyha egy szorongató eseményre gondolva megfigyeljük testünk reakcióit. Ha ezeket tudatosítjuk, egy hasonló „éles” helyzetben, könnyebben fogunk tudni például stresszkezelő módszereket alkalmazni.

Keretezzük át, kezeljük helyén a felvételi súlyát

Bár nagyon nehéz, mégis érdemes megváltoztatnunk a felvétellel kapcsolatos gondolkodásmódunkat. Az átkeretezés ez esetben azt jelenti, hogy bár megőrizzük a helyzet valóság tartalmát (tehát azt, hogy a felvételi valóban egy fontos mérföldkő és állomás), olyan módon fogalmazzuk meg, amely megnyugtató, bátorító (például egy lehetséges kihívásnak értelmezzük, vagy egy olyan lehetőségnek, ahol megmutatkozhat, mennyire kitartóan dolgoztunk és bizonyíthatunk saját magunknak). A középiskola előtti kiválasztási folyamat nem dönti el azt, hogy milyenné válhat gyermekünk; ezt ő saját maga, céltudatossága, kitartása, és szorgalma határozhatja meg, nemcsak az, hogy a célja eléréséhez milyen irányba indul el, mi lesz ennek a kezdőpontja.

Hogyan érezhetjük magunkat felkészültnek?

Minden ismerős helyzet biztonságosabb is. Legyen szó akár a felvételi írásbeli, szóbeli részéről, vagy bármilyen iskolai megmérettetésről, fontos a rutin megszerzése, akár konkrét típusfeladatok gyakorlásával, akár helyzetgyakorlatokkal, melyek során olyan körülményeket teremtünk magunk körül, mint amilyenek az éles feladathelyzetben is várhatóak. Ekkor képzeljük el minden apró részletét annak, hogy éppen írjuk a feladatlapot, vagy tételt húzunk a vizsgán, s mindezt alakítsuk gondolatban olyanná, amilyennek szeretnénk megélni. Ez a gyakorlat a tanultak előhívásában is nagyon sokat tud segíteni, mert egy – már ismerős – helyzetet élünk át újra. Gondoljuk tehát végig: mire lenne a leginkább szükségünk ahhoz, hogy kényelmesen, otthonosan érezzük magunkat a vizsgahelyzet előtt? Szintén sokat segíthet még a megfelelő időbeosztás: készítsünk teendőtervet az adott

megmértetés napjáig, gyűjtsük össze, mennyi időnk van, és miket szeretnénk addig megcsinálni. Ez legyen teljesíthető (hogy sikerélményt adjon), reális, mindeközben pedig jusson időnk a pihenésre, kikapcsolódásra. Ha elakadnánk, vagy elveszítenénk a motivációnkat, jó taktika lehet, ha felidézünk magunkban és végiggondoljuk, hogy miért is csináljuk azt, amit, hová szeretnénk eljutni, mit szeretnénk elérni. Vannak iskolák, ahol szóbeli felvételre is sor kerül: ennek alkalmával tudatosítsuk, hogy teljesen rendben van, ha tévedünk, vagy valami nem jut eszünkbe, van lehetőségünk kijavítani, és legyünk magunkkal olyan megértőek, mintha a legjobb barátunkat biztatnánk. A lelki hangolódáson túl azonban érdemes a testünket is felkészítenünk az egészséges életmód alapelveinek megfelelően: elegendő pihenéssel, szabad levegőn töltött idővel, mozgással, megfelelő mennyiségű folyadék pótlásával, minőségi táplálkozással (vitaminok pótlásával) és társas kapcsolataink ápolásával.

Milyen technikák lehetnek még a segítségünkre?

Ahányféleképpen reagálunk a szorongató helyzetre, annyiféleképpen tudunk megküzdési stratégiákat alkalmazni rájuk. Feszültségünket ugyanis több „csatormán” keresztül levezethetjük. Izmainkon keresztül: sportolással, nyújtózással, masszírozással, vagy izomrelaxációval. Gondolatainkon keresztül: pozitív élmények felelevenítésével, vagy átkeretezéssel. Kezeinken keresztül: firkálással, rajzolással, stressz-labdával, vagy napló írással. Vagy a bőrünkön keresztül: egy forró zuhany vételével, vagy egy kedves kisállat megsimogatásával. Szánkunkon keresztül: beszélgetéssel, énekléssel vagy légzőgyakorlatok végzésével. Például képzeljük el, hogy a születésnapunktörténet gyertyáit fújjuk el éppen, vagy megszagolunk egy illatos virágot, vagy süteményt.

Ha nem úgy alakul, ahogyan terveztük...

Az, hogy a felvételi napján hogyan teljesítünk, rengeteg tényező függvénye, így előfordulhat, hogy nem úgy sikerül, ahogyan szeretnénk volna. Teljesen érthető, ha ilyenkor dühösek, szomorúak, csalódottak vagyunk, ezt pedig tovább nehezíti az a kettős érzés, hogy ugyan örülünk barátaink sikerének, kicsit irigynek is érezzük magunkat. Érdemes megpróbálnunk a veszteségélményen túl átgondolni, hogy mi az, amit ezzel a helyzettel nyerhettünk, illetve írhatunk akár egy érzéseinket, gondolatainkat összefoglaló levelet magunknak, amit egy év múlva olvasunk majd el.

Hogyan segíthetünk még szülőként és pedagógusként?

Bátorítással, biztatással és gyermekünk érzéseinek kifejezésével; annak kimondásával, hogy teljesen természetes, amit most átél. Megoszthatunk saját élményeket, hogy mi hogyan éltünk meg egy-egy nehéz helyzetet és hogyan sikerült velük megküzdünk. Tervezzünk közös programokat a vizsga utánra, amiket élvez a gyermek. Ezen kívül pedig a legfontosabb: éreztessük velük szeretetünket és azt, hogy milyen büszkék vagyunk kitartásukra, szorgalmukra, erőfeszítéseikre.

Eppel-Pásztor Adrienn
iskolapszichológus

KÖZÖSSÉGEINK

ATIPIKUS TALÁLKOZÁSOK

2021 őszén Tóth Orsika és Gömbösné Hideg Viktória, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek szüleitként létrehoztak Budakalászon egy többcélú, aktív szerepvállalásra képes sorstárs szülői közösséget. Cikkünkben kiderül mit jelent az egyre többször hallott SNI és BTMN rövidítés, hogyan érintik a társadalmunkat, valamint bemutatjuk az új budakalászi civil kezdeményezést, az Atipikus Találkozásokat.

Tóth Orsika és Gömbösné Hideg Viktória

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint az SNI tanulók aránya a korábbi évtizedekhez képest a 2013/2014-es tanév óta folyamatosan, egyre gyorsabb ütemben emelkedik. Az általános iskolás SNI tanulók száma az előző tanévhez hasonlóan 1,1 ezer fővel tovább nőtt, a 2020/21-es tanévben létszámuk összesen 57,7 ezer fő volt. A kutatásokból az is kiderül, hogy különösen az autizmus spektrum zavarral diagnosztizált gyermekek száma emelkedik szignifikánsan évről évre: az elmúlt tíz évben közel háromszorosára ugrott a nyilvántartott esetszám.

Hiányosságok a rendszerben

A rohamosan növekvő számokat magyarázza a tudomány fejlődése is. Hazánkban az elmúlt húsz évben történtek számottevő fejlődések a korai felismerés terén. Régebben, a ma SNI, BTMN diagnosztizált gyermekek gyengeelméjűnek, vagy neveletlen gyereknek hittek, így vagy lemorzsolódtak a közoktatásból, vagy kiegészítő iskolákban szegregáltan nőttek fel sokszor esélytelenül arra, hogy önálló életre képes, aktív adófizetőkkel váljanak. A tudomány mai állása szerint egy jól meghatározott diagnózissal, megfelelő, időben elkezdett fejlesztések mellett, integrált oktatásban képesek lépést tartani a társaikkal, sőt akár egy-egy területen kiemelkedő tehetségük esetén elismert tagjai lehetnek a társadalmunknak. Az integrált oktatásuk azonban kihívást jelent az

A jelenleg hatályos köznevelési törvény szerint:

„Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

„A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.”

oktatási rendszernek, a pedagógusoknak, a szülőknek, az érintett gyermekeknek és a kortársaiknak egyaránt. A pedagógusképzések kevés gyógypedagógiai ismeretet tartalmaznak, így sok esetben az intézményekben nincsenek felkészülve az atipikus gyermekek, fiatalok jelenlétére. Az integrált óvodákban, iskolákban szükség van olyan szakemberekből álló csapatra, akik segítenek az érintett gyermekeknek az egyéni szükségleteik mentén, biztosítva ezzel az egész csoport gördülékeny haladását. Azonban országszerte kevés a gyógypedagógus és a pedagógiai asszisztens, valamint komoly finanszírozási problémák merülnek fel a foglalkoztatásuk kapcsán. A szakemberhiány kiszolgáltatottá teszi az integrált oktatás összes szereplőjét; nemcsak az extra segítséget igénylő gyermeket, hanem a többletterhelt hordozó pedagógusokat, a haladni kívánó diáktársakat és nem utolsósorban a szülőket. Alternatív lehetőség, ha részben vagy teljesen magántanulóvá válik az érintett diák. Ez azonban nem megoldás, hiszen éppen azon a területen nem fejlődik az SNI, BTMN élő gyermek, ahol a leginkább szüksége van segítségre, vagyis a társas kapcsolataiban. A rendszerváltozások tehát sokkal lassabbak, mint az esetszámok növekvő tendenciája.

Budakalászi körkép

Budakalászon mindhárom iskola fogad SNI, BTMN küzdő tanulókat, rendelkeznek a fejlesztésben kompetens szakemberekkel és iskolapszichológussal, de mindkét óvoda is naprakész a különleges bánásmódot igénylő gyermekek ellátásában. A segítő szakemberek száma az igényekhez viszonyítva azonban még mindig kevés. Grünvald Tímea, a Nyitnikék Óvoda vezetője elmondta, hogy jelenleg a tanköteles gyermekeiknek 90%-a vesz részt valamilyen részképesség-fejlesztésen heti rendszerességgel. A magas létszámot két gyógypedagógus és két logopédus teljes munkaidőben is csak megfeszített munkával tudja ellátni. A fejlesztő szakemberek mellett jelentős feladatot hárul az óvodapedagógusokra, pedagógiai asszisztensekre,

dajkákra, hiszen a szakértői véleményben előírt fejlesztési időkereten túl, az érintett gyermek velük van. A gyermeknevelésben résztvevő dolgozók ezért rendszeresen vesznek részt továbbképzéseken, valamint a fejlesztő szakemberekkel szoros teamworkban dolgoznak. A Nyitnikék Óvoda az SNI gyermekek mozgásfejlesztését, valamint kihasználva a Budakalásziért Közalapítványa által nyújtott pályázati lehetőséget, bő egy évig a BTMN küzdő gyermekek mozgásfejlesztését is helyben tudják biztosítani az anyagi terhek átvállalásával. A gyógypedagógusokon túl, a köznevelési törvény által biztosított pedagógiai asszisztensek száma is magasabb a budakalászi óvodákban. Ők munkájukkal segítik, hogy a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára a nyugodt légkör, az egyéni bánásmód feltételei valóban biztosítva legyenek úgy, hogy a többi gyermek érdekei se sérüljenek.

„Az, hogy Budakalászon ilyen példaértékű az óvodák szakember ellátása, az az intézmények és a fenntartó között meglévő támogató, eredményes együttműködésnek köszönhető. Ötödik éve vagyok intézményvezető, és az a tapasztalatom, hogy a városvezetés mindig kiemelten foglalkozik a budakalászi gyermekek óvodai ellátását érintő kérdésekkel, és a lehetőségein belül igyekszik biztosítani a legoptimálisabb feltételeket.” (Grünvald Tímea)

Atipikus találkozások

Amikor egy családban felmerül a gyanúja annak, hogy egy gyermek más, mint a többség, akkor gyakran a háritás az első reakció. Mire a szakszolgálat kiállítja a diagnózist, addig a szülő jobban elfogadja a helyzetet, magyarázatot nyernek az otthoni nehézségek, esetleges magatartászavarok, azonban a „papír” akkor is lesújtó tud lenni. A kezdeti kétségbeesést azonban hamar felváltja az információszerezés, a megfelelő gondoskodás iránti vágy és a tettekrevalóság.

„Amikor megkaptuk a diagnózist, akkor elfogott a pánik; nem tudtam, hova menjek, mit csináljak. Valaki azt javasolta, hogy hívjam fel Gömbös Vikit, mert neki van hasonló gyereke és sokat tud segíteni. Viki nyugodt volt, elmagyarázott mindent és levette rólam az aggodalmakat.” (Tóth Orsika)

Egy atipikus találkozás

Atipikus gyermek családja is atipikus, így az egész család segítségre szorul. Az SNI, BTMN küzdő gyerekekhez nagy türelem kell, több befektetés időben és pénzben, ami a család minden tagjára nézve valamilyen szinten többletterhet jelent. Az integrált oktatás foghíjas működése mellett az érdekek érvényesítése, a tanárok segítése és a diáktársak felvilágosítása is sok esetben szülői szervezéssel valósulhat meg, hiszen a leginkább érdekelt a biztonságos, megfelelő fejlődést biztosító környezet megteremtésében maga a szülő.

„Abban a szerencsés helyzetben voltunk, hogy a férjem el tudta tartani a családot, így én főállásban segítettem a fiam tanárainak munkáját. Vittem az iskolába autistaspecifikus tananyagokat, ismertetőket. Volt, hogy előadásokat tartottam a diáktársaknak, aminek hatására sokkal megértőbb, elfogadóbb, segítőkészebb lett a kortárs közösség is. Amiben tudok, segítek a saját tapasztalataimmal és információimmal, hogy akik utánam járnak ugyan ezt a rögzös utat, azoknak könnyebb legyen.” (Gömbösné Hideg Viktória)

Ugyan Viktória fia már tizedik osztályos gimnazista, így lassan elmondható, hogy a saját küzdelmeiken a közoktatásban már túlvannak, Orsika megkeresésére, aki három cseperedő autista gyermeket nevel, létrehoztak egy aktív szülői sorstárs közösséget, munkacsoportot, melynek a célja egymás mentális támogatása, ismeretek, lehetőségek felkutatása, megvalósításuk aktív segítése együttműködve a helyi intézményekkel, szakemberekkel.

„Célunk, hogy az oktatási rendszerben változások legyenek, amik megteremtik a gördülékeny integrált oktatás feltételeit. Összefogunk és zörgetünk a tankerületek, az Oktatási Hivatal és a kormány kapuján. Amíg ezt az érdekvédő munkát végezzük, addig sem tétlenkedünk, mert a gyerekeinknek MOST kell a segítség. Egymást támogató, szakemberekkel és pedagógusokkal együttműködő, megoldásokat kereső, helyi szülői közösség tagjaiként tehetünk a legtöbbet gyermekünk inkluzív neveléséhez-oktatásához szükséges alapvető és méltányos feltételek megteremtésére, biztosítására érdekében. Össze kell fogni! Ha összeállunk, akkor hangunk van, akkor nőni, tenni, segíteni tudunk.” (Gömbösné Hideg Viktória)

Atipikus találkozások havi rendszerességgel vannak a Faluházban. Az aktuális időpontokról a Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár honlapján, valamint az ATIPIKUS TALÁLKOZÁSOK Facebook csoportjában lehet tájékozódni.

Gulyás Rita

HITÉLET

FARSANG IDEJÉRE

Bár az idei évben is elmaradnak a nagy bálok és mulatságok, ennek ellenére ez az időszak a táncnak és a szórakozásnak az ideje, hiszen farsang van. Farsangról eszünkbe jutnak a jelmezek, amiket a gyermekek megálmodnak szüleik örömére és amikbe beöltözve mennek az óvodába, iskolába, egyéb helyekre. A jelmez az, amely mögé néha elbújnánk, az álarc, amit néha mutatnánk magunkról. A farsangi együttlétek a játékok és szórakozások közepe té rávezetnek bennünket arra, hogy ki van az álarc mögött, akinek úgy akarunk örülni, ahogy van. A farsangi mulatságok része az ugratás, a játék. Gyerekkoromban többször hallgattam egy zenét, melynek a szövege így szól:

„mint egy jól kitalált vidámparkban. Ha az ember nem tudja, hogy onnan hazamehet, hogy van a kapun kívül egy igazi világ – rettegni és iszonyodni fog az óriáskeréktől, a hullámvasúttól és a kísértetkastélytól. De ha tudja, hogy otthon meleg ebéd várja – hahotázva és ragyogó arccal esik hasra az elvarázsolt kastélyban

és szintén jót nevez azon, ahogy a társa orra bukik, és szívesen borzong, ha valami szellemes ötlettel ráijesztenek.” (After Crying: 40 másodperc)

Az, hogy mikor mihez van kedvünk, minek örülünk, rámutatnak arra, hogy hová tartozunk, hol érezzük magunkat jól, hol tudunk feltöltődni. Ebben az időben, mikor annyi minden döcögve megy, a másfél méteres távolságtartás már szinte belénk ivódott, akkor keressük a kapcsolatot azokkal a közösségekkel, barátainkkal, kik ma is úgy örülnek nekünk, ahogy vagyunk, kik ma is biztonságos hátteret nyújtanak számunkra. Lehet, hogy idén a tánc szerényebb, a zene csendesebb, az álarc felesleges, de az az arc, melyet Istentől kaptunk a miénk, a kapcsolatok életben tartása pedig közös ügyünk. Ezért van meg az ideje mindennek, így a farsangnak is.

*Kelemen László esperes, plébánia kormányzó
Budakalászi Római Katolikus Egyházközség*

BÁTORÍTSÁTOK EGYMÁST!

„Inkább bátorítsátok egymást minden nap.”

Zsidókhöz írt levél 3:13.

A mindennapi életben többször kerülünk döntési helyzetekbe. Valamikor arra kényszerülünk, hogy egy adott helyzetre reagáljunk, máskor a kezdeményezés felelőssége a miénk. Különböző hozzáállással élhetjük meg ezeket a helyzeteket, eldönthetjük, hogy viszonyuljunk embertársainkhoz.

Tévhit, hogy Istent nem érdekli, hogy mi hogyan viszonyulunk másokhoz és a Teremtőt csak azt érdekli, hogy Őt imádjuk és megadjuk a Neki járó tiszteletet. Isten már az ószövetségi könyveken keresztül is felhívja a figyelmünket az emberi kapcsolatok fontosságára. Jézus Krisztus is hangsúlyozza, hogy az emberi kapcsolataink hatással lehetnek az Istennel való kapcsolatunkra, de még inkább, hogy az Istennel való kapcsolatunk pozitív hatással lehet az emberi kapcsolatainkra.

Isten Szava, a Biblia, annyira tökéletes, olyan alapelvek találhatók benne, hogy ha valaki Istenbe vetett hit nélkül kezdi el gyakorolni azokat, életében így is pozitív változásokat hozhat. Talán azért is, mert az Isten ezen keresztül magához tudja vonzani azokat, akik keresik az Igazságot, akik megfelelő értékek, alapelvek mellett szeretnék élni életüket.

Pál apostol arra bátorítja a keresztény testvéreit, hogy inkább bátorítsák egymást. Hiszem, hogy ez az Istentől jövő felszólítás nekünk is szól és ma is érvényes. Ahelyett, hogy elcsüggesztjük, elbátortalanítjuk, leszidjuk, lenézzük a másikat, ahelyett, hogy versenybe szállunk a másikkal, örülünk a bukásainak, gyengeségeinek, inkább bátorítsuk őt.

Milyen változást hozna a családjunkban, ha házastársunk, gyermekeink felé a kommunikációnk legfőbb formája a bátorítás lenne? Milyen munkahelyi légkör alakulna ki körülöttünk, ha a kollégáinkat, beosztottjainkat, akár vezetőinket kritika helyett gyakrabban látnánk el dicséző szóval? Mi történne, ha inkább a bátorítást választanánk? Milyen hatással lenne ez közvetlen környezetünkre, és vajon, hogyan hatna ez tovább azokon keresztül, akik tőlünk a bátorítást kapták? Vajon, ahogyan másokat bátorítunk és magunkévá tesszük ezt az életformát az ránk is visszahat?

Azt gondolom, hogy mint minden alapelveket, amit a Biblia élénk tár, ezt is érdemes kipróbálni.

*Kiss Péter lelkipásztor
Budakalászi Evangéliumi Közösség*

AZ ISTENRŐL VALÓ BESZÉD BOLONDSÁGA

A zsidók jelt kívánnak, a görögök pedig bölcsességet keresnek – írja találóan kora társadalmáról Pál apostol a Bibliában, a korintusiakhoz írt első levelének elején. A zsidók ősidők óta tudták: Isten választotta ki őket, hogy népük csodálatos történetében mutassa meg hatalmát az egész világnak. Még nem tudták, hogyan fog pontosan beteljesedni, és várták a világhatalmat felmutató messiást (szabadítót). Várták a nagy jelet. A görögök pedig – a görög itt a Római Birodalomban élő sokféle népet jelenti, nem csak a görög származásúakat – úgy hitték, ha elég sokat törjük a fejünket, akkor rá lehet jönni az élet titkára: hogy szorgalmasnak jobb-e lenni vagy inkább kényelmesnek, hogy harmóniát kell-e keresni vagy rábízni magunkat a véletlenre, és így tovább.

A keresztyének azonban másképpen „működnek”. Megnyílik a fülük rá, hogy meghallják a kijelentést. Mi a kijelentés? Amikor megértjük, hogy a valóság nem ismerhető meg a földről, hanem engedni kell, hogy az ég nyíljon meg, avasson be minket titkába. Annak az elfogadása, hogy nem feltűnő Isten megjelenése, és hogy nem az eszünkre van szükségünk a megismerésekor. Isten nem hangosan jön, hanem lelki életet ad. Nem a magunk bölcsessége hoz eredményt, hanem Isten világot szóló hangjára kell figyelni, ami több a mi erőnkénél. Nem akarni kell,

hanem engedni kell neki. A keresztyének meghallják a Jézusról szóló Történetet, és kinyílik a szemük arra, hogy megláthassák Jézust – aki nem felel meg a messiási elvárásoknak, mert Isten felfoghatatlan hatalmát annak fordítottjával, a lehető legnagyobb alázattal mutatja meg. Jézus okoskodás helyett hitet, reménységet, szeretetet kér tőlünk, és bizalmat Isten kegyelmében. A hit halovány jelekkel bír és nem az eszünkre, hanem a szívünkre pályázik.

Mert a keresztről szóló beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk, Istennek ereje – mondja ki az apostol. Meg ne botránkozzon a kedves Olvasó azon, hogy Pál a nem hívőket elveszetteknek mondja, mert a hangsúly azon van, hogy a keresztet látókat megtalálta Isten, és innen nézve mindenki más elveszett. Nem tudja Pál ennél jobban elmagyarázni a különbséget. Vagy átugrunk oda, ahol ezt érteni lehet, vagy nem értjük, és várjuk a soha el nem jövő csodákat vagy bízunk a nagy bölcsességekben. A szívnek ennél kevesebb kell, elég neki a keresztről szóló beszéd is.

Bereczky Örs

református lelkész, Budakalászi Református Gyülekezet

VETÉS REMÉNYSÉGGEL

A Budakalászi Evangélikus Gyülekezet a vetésben és aratásban hívő közösség.

Nem hiszem, hogy valaha is szorongott volna egy szántóvető ember szíve a vetéskor. Senki nem gondol ugyanis közülük arra, hogy eddig legalább volt biztos mennyiségű kenyérmag a magtárban, most pedig a bizonytalanba vetek?

Azért szólok most erről, mert az evangélikus plántálás reményteljessége a vetésre érkező aratás isteni ígéletén alapszik (Özönvíz története).

Egyházunkban több településen folyik plántálói munka, de Budakalász a legöszöntözőbb hely erre a munkára, már csak neve miatt, már csak címere miatt is.

A vetőmag kiváló! – a több évezredes isten-üzenet, vagyis a biblia-magtárból kapható ige-mag. Ez a mag behullva az ember szívébe, mint jó talajba nagy reménységre bízta az aratás tekintetében.

Így kezdtük ezt az esztendőt január 2-i istentiszteletünkkel. Így folytattuk minden hónap első vasárnapján fél kilenckor a Budakalászi Református Gyülekezet gyülekezeti termében (Budakalász, Kereszt utca 7.). A bibliaórákat minden hónap harmadik szerdáján este hattól a gyülekezeti teremben tartjuk; legközelebb február 16-án este hat órai kezdettel.

Különleges alkalmunk lesz április 10-én délután öt órai kezdettel a Húsvéti Oratórium bemutatásával, mely modern formában a Jesus Christ Superstar mintájára készült még 1972-ben. Ezen az ünnepi alkalmon vendégünk lesz Gáncs Péter ny. püspök úr, az Evangélikus Missziói Bizottság elnöke.

Várjuk az érdeklődőket. Ne felejtjük, ez a vetés reményteljes! Áldja meg a Vetés Ura Budakalász Népet békével és Ige-bősséggel!

Győri János Sámuel evangélikus plántáló lelkész

A képviselő-testület elfogadta az új településképi rendeletet

Az új Településképi Rendeletnek az egyik alapvetése az volt, hogy a korábbi Hatályos Településképi Rendelethez képest ne állapítson meg új, soha nem látott előírásokat. A másik alapelv az volt, hogy könnyebben kezelhető legyen, mint az eddigi rendeletszöveg.

Vannak előírások, amelyek az egész településre érvényesek, például a kerítésekre, a támfalakra és a lábon álló kerti tetőre vonatkozó szabályok. Ezen kívül az adott településrészre vonatkozó szabályokat kell megkeresni. A rendelethez tartozó térképen mindenki meg tudja állapítani, hogy melyik településképi szempontból meghatározó településrészen van a telke. Ez alapján a rendeletben egy helyen megtalálja a rá vonatkozó településképi szabályokat, amelyek a tervezett épület tömegformájára, nyílásrendjére, utcai homlokzat alakítására, anyag- és színhasználatára vonatkoznak. Azt szeretnénk, hogy ha valaki építkezni akar Budakalászon, és ezt a rendeletet kézbe veszi, akkor könnyen megtalálja a rá vonatkozó szabályokat.

Vannak speciális témakörök is, mint a helyi egyedi védelemmel érintett épületek esete, vagy cégfelirat elhelyezésének igénye. Ezek szabályairól külön tematikus fejezetben ír a rendelet.

A településképi követelményeken kívül a rendelet tartalmazza a településképi eljárásokat is, amiket le kell folytatni a különféle építési tevékenységek során. A leggyakoribb építési tevékenység a lakóház építése vagy bővítése. Ilyenkor kötelező szakmai konzultáción kell bemutatni a tervet a Városházán a Főépítési Irodában. Ez valójában segítségnyújtás az építetőnek, mert a főépítész ilyenkor felhívja az építető és a tervező figyelmét minden olyan szabályra, amit alkalmaznia kell. Ellenőrzi, hogy a Helyi Építési Szabályzatnak és a Településképi Rendeletnek megfelelő-e a terv. Erről emlékeztető készül, amibe belekerül, ha a terv valamelyik szabálynak nem felel meg. Ha az építető ennek ellenére így tölti fel a terveket az Építésfelügyelet Honlapjára, és egy a szabályoknak ellentmondó terv alapján kezd el építkezni, annak a későbbiekben súlyos következménye lehet. A használatbavételkor ellenőrizni fogják az előírásoknak való megfelelést, és előfordulhat, hogy akkor már csak bontással lehet helyrehozni a szabálytalanságot.

Ha nem lakóház épül, hanem például hétvégi ház, vagy különálló műhely, akkor az építési engedélyezési eljárás előtt településképi véleményt ad az önkormányzat. Ez hasonló a konzultációs emlékeztetőhöz, de ebben az eljárásban a szabályba ütközésre rámutató településképi vélemény esetén az építéshatóság nem adja meg az engedélyt.

A harmadik kategória az engedélyhez nem kötött építési tevékenységek köre. Szeretnénk, ha mindenki tudná, számontartaná és ismerőseinek a figyelmét is felhívna arra, hogy vannak olyan

engedélyhez nem kötött, kisebb építmények, amelyek építését megelőzően településképi bejelentést kell tenni. A bejelentésben egyszerű tervanyagban, fotómontázsban be kell mutatni a tervezett építményt. Ilyen a **kerítés építése** az Ófaluban, a lakóterületeken és a Luppá-szigeten. Hasonló módon bejelentési körbe került a közterületről látható **lábon álló kerti tető építése**, mert fontosnak tartjuk, hogy az építési szándékot az utcakép szempontjából kedvezőbb megoldások irányába tudjuk terelni a véleményezés során.

Az új előírás szerint az **úszómű** telepítése is településképi bejelentéshez van kötve, és az anyagára, színére nézve a Rendelet településképi követelményt tartalmaz.

Az új Településképi Rendelet készítése tavaly tavasszal indult el. Megnehezítette a munkát, hogy nyáron egy új jogszabálycsomag jött ki, amely teljesen új mederbe terelte a településképi rendeletek megfogalmazásának követelményeit, amihez menet közben kellett igazodni. Az új alapelvek szem előtt tartása mellett ragaszkodtunk ahhoz, hogy a bevált, jól működő, már ismert előírások lényegükben ne változzanak meg. Ez szolgálja egyrészt az építetők számára a jogbiztonságot, másrészt a településképi következetes alakítását. Külön szeretném megemlíteni, hogy a településképi egységes alakítása érdekében különösen fontosnak tartottuk a folytonosságot a magastetős épületek tetőhéjazatára vonatkozó előírás esetében, mely megköveteli az égetett kerámia színű fedés alkalmazását. Antracit színű tetőcserép továbbra sem alkalmazható Budakalászon!

A képviselőtestület szerda esti ülésén elfogadta az új Településképi Rendeletet, amely február elsején hatályba lépett.

Kálmán Kinga

Hulladék helyzet Magyarországon és Budakalászon

Az Európai Unióban átlagosan 500 kg hulladékot termel a lakosság személyenként, Magyarországon ennél egy kicsit kevesebbet, átlagosan 400 kilogrammot. Magyarországon az évenként feldolgozott hulladékmennyiségről a legpontosabb adatokat a KSH honlapjáról tudhatunk meg. Az adatsorok alapján 2004-től egyenletesen csökkent a lakossági hulladék mennyisége, majd 2012-ben megfordult a trend és ha lassan is, de növekszik a településeken összegyűjtött kommunális hulladékmennyiség.

Érdekes adat, hogy amíg 2004-ben a települési hulladék tíz százalékát gyűjtötték szelektív módon, ez a szám 2019-re közel negyven százalékra növekedett.

A Magyarországon összegyűjtött hulladék két legnagyobb forrása a 2019-es adatok alapján az ipari és egyéb gazdálkodói hulladék (5,64 millió tonna), illetve az építési, bontási hulladék (8,1 millió tonna). A harmadik helyen a települési hulladék van, 3,7 millió tonna mennyiséggel. A háztartások a szelektív hulladékgyűjtéssel tudnak a leghatékonyabban hozzájárulni a környezet és a természet védelméhez. A külön gyűjtött hulladékból új alapanyagok készülnek, csökkentve ezzel a személtlerakók helyigényét, az energiahasználatot sőt, az újrahasznosított hulladék visszajut a gazdasági körforgásba. Természetesen jobb lenne, ha az egyhasználatos termékek helyett tartósabb, javítható fogyasztási cikkeket vásárolnánk. Kiemelt figyelmet igényelnek a műanyag csomagolóanyagok. A műanyag hulladék 40%-a csomagolóanyag, amit mindenképpen érdemes csökkenteni, például csomagolásmentes boltokból vásárolni, mellőzni a műanyagzacskók használatát.

Budakalászon 2020 óta az NHSZ Vértes Vidéke Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. végzi a hulladékelszállítást, a 2021-es év tapasztalatairól kérdeztük Uhrin Tamás ügyvezetőt.

2021-ben mennyi hulladékot szállítottak el Budakalászról?

2021-ben Budakalász településről társaságunk 2 783 049 kg hulladékot szállított el, ezen belül 974 200 kg a zöldhulladék mennyisége, amit társaságunk tovább szállított komposztálás céljából hasznosítókhoz.

2021-ben 321 230 kg szelektív hulladék került begyűjtésre a lakosságtól. A házhoz menő szelektív hulladékavítás során

a papír, műanyag és fém hulladék gyűjtése lehetséges. Mindezek gyűjtéséhez 1 db. kék, és 1 db. sárga műanyag 120 literes hulladék-tároló edényt biztosított a szerződők részére társaságunk; közel 3 200 háztartás vette át a szelektív hulladéktároló edényeket.

Mi lesz a sorsa a szelektíven gyűjtött hulladéknak? Hova kerül, milyen módon dolgozzák fel?

A szolgáltatási területünkön begyűjtött szelektív hulladékok a tatabányai Regionális Hulladékkezelő Központban kerülnek feldolgozásra. A feldolgozás során kézi-, gép feldolgozáson, bálázáson esnek át. A kinyert haszonanyagok hasznosító társaságokhoz kerülnek.

Mennyi a külön leadott veszélyes hulladékok mennyisége?

MEGNEVEZÉS	MENNYISÉG (kg)
egyéb motor-, hajtómű- és kenőolajok	605
elemek és akkumulátorok	135
étolaj és zsír	1 080
fénycsőek és higanytartalmú hull.	75
növényvédő szerek	110
ólomakkumulátorok	139
selejtezett elektronikus berendezés hull	3 100
gumiabroncs	2 400
üres spray flakonok	90
nyomtató patronok	80
szennyezett csomagolóanyagok	5 040
elektronikus hulladék	140
festékek, tinták, ragasztók	390

Várhatóan mikor mikor nyit ki újra a budakalászi hulladékudvar?

A hulladékudvar várható nyitására időpontjáról egyelőre nem tudunk információt adni. Társaságunk és Budakalász Város Önkormányzata közös erővel azon dolgozik, hogy a szükséges engedélyek mielőbb rendelkezésre álljanak. Amennyiben a Hulladékgazdálkodási Hatóság a szükséges engedélyeket rendelkezésünkre bocsátja, tájékoztatjuk Önöket és az Önkormányzatot.

KÖRNYEZETÜNK

Talaj- és talajvíz szennyezés az egykori szövőgyár területén

MI TÖRTÉNT AZ ELMÚLT EGY ÉVBEN?

Budakalász tavaly november végén adott megbízást az egykori Lenfonó és Szövőgyár Ciklámen utcához közel eső területének talaj és talajvíz vizsgálatára azután, hogy egy területrendezést követő bejárásán két, kupa-kokkal lezárt acélcső, azaz két megfigyelő kút került elő.

Az Önkormányzat igyekezett kideríteni, hogy azokat ki, mikor és milyen indokkal létesíthette. Mivel a gyárterület vízbázisvédelmi övezetbe tartozik, a környezetvédelmi vizsgálat szükségességét a megfigyelő kutak létezése különösen sürgette. A kutak ugyanis arról árulkodtak, hogy a környezeti állapot már évtizedekkel ezelőtt folyamatos ellenőrzésre szorult.

A Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság (FKI), mint elsőfokú vízügyi hatóság kérdésünkre először azt jelezte, hogy nincs az elektronikus nyilvántartásukban adat a monitoring kutak létezéséről, majd a Környezetvédelmi Hatóság is azt a választ adta egy közérdekű kérelemre, hogy nem rendelkezik információkkal a gyárterület esetleges szennyezettségéről.

Kitartó nyomozással a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat Vízföldtani Adattárában azonban megtaláltuk a megfigyelő kutak telepítéséről szóló dokumentumokat, amelyeket ezután a hatóságoknak is átadtunk.

Milyen mértékű a szennyezettség?

A Mertcontrol HL-Lab társaság öt mintavételi ponton végzett talaj és talajvíz vizsgálatot és jelentős koncentrációban találtak magas környezeti és egészségügyi kockázatú vegyületeket. A vizsgálati jelentéséből az is kiderült, hogy a TPH csoportba tartozó (arzen, króm, réz, cink) vegyületek okozta szennyeződés meghaladja az előírt határértéket. Ezek a gázolaj, a pakura, illetve a kenőolajok fő alkotórészei. A vizsgálatok ugyancsak határértéket meghaladó szennyezettséget mutattak a monoaromás vegyületek (benzol, toluol, etil-benzol és a xilolok) esetében is. Ezek már kis koncentrációban is mérgezőek. A harmadik határértéket meghaladó vegyületcsoport volt a policiklikus aromás szénhidrogének, vagyis az úgynevezett PAH vegyületek. Ezek tökéletlen égés során keletkező vegyületek, de a nyers kőolajban is megtalálhatók.

Budakalász a bejelentési kötelezettségének eleget téve 2021. február 22-én tájékoztatta a Környezetvédelmi Hatóságot és a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság illetékeseit a vizsgálat eredményéről, és kérte a szükséges hatósági eljárások mielőbbi megindítását, mivel a vizsgált terület a Szentendre Regionális Déli Vízbázis 50 éves elérési idejű hidrogeológiai „B” övezetének része. A hidrogeológiai modellek alapján a szennyezés innen 50 év alatt elérheti az ivóvízkutak vízadó rétegeit, ami további felelősséget rótt a szereplőkre, és felhívta a figyelmet a kármentesítés mielőbbi megkezdésére.

A Budakalászi Textilművek, Klinger Henrik gyára 1923-ban kezdte meg működését és sok budakalászi családnak kínált közeli munkahelyet. A finométerárutól a ponyváig sokféle terméket állítottak elő lenből és kenderből, de a nyolcvanas évektől a gyár vitathatatlanul legnépszerűbb terméke a Trapper farmer alapanyaga volt.

A szennyezettség évtizedek óta fennáll

A gyár 1923-ban kezdte meg működését, az 1948-as államosítás után Budakalászi Textilművek néven önállóan működött. 1963-ban aztán a hazai hasonló gyárak összevonásából létrejött a Lenfonó és Szövőipari Vállalat. Az állami vállalat központja Budakalásza került, a BUDA-FLAX védjegyet a cégnévben az 1970-es évek végétől használták. A társaság az 1970-es években mintegy hatezer dolgozót foglalkoztatott. 1994 végén felszámolási eljárás indult a BUDA-FLAX Budakalászi Textil Rt. ellen, amely 1998 júliusában zárult le. A K-24 és K-25 számú megfigyelőkutakról kiderült, hogy 1986-ban azzal a céllal helyezték üzembe, hogy a talajvíz összetételét és mozgását rendszeresen ellenőrizzék, figyeljék. A szövőgyárban 1990-ben szűnt meg a termelés.

A „szennyező fizet” a nemzetközi környezetvédelmi szabályozás alapelve

Budakalász 1996. július 31-én, a felszámolási eljárásban adásvétel keretében szerezte meg a terület tulajdonjogát, ekkor a gyár már évek óta nem működött. Az eladó, illetve a képviselőjében eljáró felszámolóbiztos nem adott tájékoztatást a gyárterület környezeti állapotáról, írásos dokumentum kizárólag a korábban év-

A pakurát kazánfűtésre, a gyártási technológiához szükséges gőz- és melegvíz-termelésre használták. A vasúti sínek mellett a tartálykocsikból kifolyt olaj miatt állandósult az olajsár. A lefejtő állomás messziről mindig úgy nézett ki, mintha hatalmas eső után állna mindenütt a víz, de a szagok pontosan jelezték az állandóan bokáig érő sár valódi okát.
Archív fotó: Gaján Vilmos helytörténész gyűjtése

tizedekig a szövőgyár területéről a Barát-patakba vezetett üzemi szennyvizekről történt környezeti állapotra vonatkozó információátadásról maradt ránk, illetve a patakmeder helyreállításáról, a rekultivációs költségek viseléséről és a munkálatok befejezésének határidejéről volt érdemi intézkedés.

Budakalász Város Önkormányzata a tulajdonszerzés óta nem folytatott és jelenleg sem folytat ipari tevékenységet, a területen zömmel raktározás zajlik. Álláspontunk szerint a feltárt szennyeződés kizárólag a gyár korábbi tulajdonosának, a BUDA-FLAX Budakalászi Textil Rt.-nek, illetőleg jogelődjeinek tevékenységével hozható összefüggésbe, ezért az eljáró hatóságoktól ennek figyelembevételével kértük a felelősség és a kárelhárítási kötelezettség megállapítását.

Az FKI 2021. március végén önállóan is végeztetett méréseket, és az eredmények megerősítették az önkormányzat vizsgálati adatait. A Vízügyi Hatóság jelzésére a Környezetvédelmi Hatóság jú-

lius közepén eljárást indított. Még nem kaptunk hírt a lezárásáról, ezért a Pest Megyei Kormányhivatalnál rákérdeztünk az eljárás eddig szerzett tapasztalataira. Rövid válaszukban a károkozó felelősségről kiderült, hogy bár jelenleg Budakalász a terület tulajdonosa, de a szennyezés szerintük is a korábbi működésre vezethető vissza: „...**a jelenlegi adatokból megállapítható, hogy a szennyeződés az egykori lenfonó gyár működéséhez köthetően, az mintegy 30 évvel ezelőtt, illetve régebben keletkezett, és csak a gyárterületen belül mutatható ki**”.

Várjuk a vizsgálatok befejezésének hivatalos eredményét, ugyanis a Környezeti Energiahatékonysági Operatív Programban (KEHOP) uniós források állnak rendelkezésre, hogy a több évtizede halogatott teljes körű környezetvizsgálat és a kármentesítő beavatkozás végre megtörténhessen. Mivel az egykori gyárterület védőterületre esik, ezért a kárelhárítás nem csupán Budakalásznak fontos, hanem az erről a vízbázisról ellátott további tizenhárom dunakanyari település – Pilisvörösvár, Pilisszentiván, Pilisszántó, Pilisszentkereszt, Pilisborosjenő, Piliscsaba, Pilisjászfalu, Pilisszentlászló, Pomáz, Solymár, Szentendre, Tinnye és Üröm – százezer lakójának is.

PG

ORSZÁGGYŰLÉSI VÁLASZTÁS

20
22.

Tisztelt Budakalászi Választópolgárok!

Áder János az országgyűlési képviselők 2022. évi általános választását **2022. április 3. napjára** tűzte ki. A köztársasági elnök határozata alapján az országos népszavazás is ugyanekkor lesz.

Budakalász Pest megye 03. számú országos egyéni választókerületéhez tartozik, a 8 budakalászi szavazókör az alábbi helyszíneken lesz elérhető:

1. szavazókör: Szentendrei út 9., Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár (Faluház)
2. szavazókör: Budai út 54., Kalász Suli Általános Iskola
3. szavazókör: Szalonka utca 1/a., Szalonka utcai Óvoda
4. szavazókör: Petőfi tér 1., Polgármesteri Hivatal „B” épület – *átjelentkezőknek és települési szintű lakcímmel rendelkezők számára kijelölt szavazókör*
5. szavazókör: Klisovác u. 15., Patakpart Általános Iskola
6. szavazókör: Martinovics u. 9., Szentistvántelepi Általános Iskola
7. szavazókör: Martinovics u. 9., Szentistvántelepi Általános Iskola
8. szavazókör: Mályva u.1., Telepi Óvoda

A választáson és népszavazáson való részvétel feltételei, fontosabb határidők:

Ha más településen vagy más szavazóhelyiségben szeretne szavazni, át kell jelentkeznie. Az átjelentkezéshez kérelmet kell kitölteni és benyújtani. Külföldön is szavazhat, Magyarország nagykövetségén vagy konzulátusán. Ha külföldön szeretne szavazni, kérnie kell a külképviseleti névjegyzékbe vételét. Az a választópolgár is szavazhat, aki beteg, vagy letartóztatott. Ha nem tud elmenni szavazni, akkor a bizottság megy el Önhöz. Szavazólapokat és mozgóurnát visznek. A mozgóurna egy zárt doboz, melyben leadhatja a szavazatát. Ha mozgóurnát szeretne, kérelmet kell benyújtania.

Azt a választópolgárt, aki legkésőbb **2022. január 26-án** a szavazóköri névjegyzékben szerepel, a Nemzeti Választási Iroda értesítő megküldésével tájékoztatja a szavazóköri névjegyzékbe vételéről.

Az értesítőt a választópolgár értesítési címére, ennek hiányában lakcímére 2022. február 11-ig megküldik.

A helyi választási iroda értesítő átadásával vagy megküldésével tájékoztatja a szavazóköri névjegyzékbe történt felvételéről azt a választópolgárt, aki 2022. január 26-át követően kerül a település szavazóköri névjegyzékébe.

Az értesítő, valamint a szavazóköri névjegyzék tartalmazza a választópolgár nemzetiségének megjelölését, ha a választópolgár legkésőbb 2022. március 18-án 16.00 óráig benyújtott kérelme alapján az országgyűlési képviselők választásának névjegyzékére is kiterjedő hatállyal szerepel nemzetiségi választópolgárként a központi névjegyzékben.

Az átjelentkezésre irányuló kérelemnek legkésőbb 2022. március 25-én 16.00 óráig kell megérkeznie a helyi választási irodához.

Mit kell magával vinnie a szavazáshoz?

A szavazáshoz hozza magával a következő érvényes igazolványokat:

- lakcímgazolvány és személyazonosító igazolvány vagy
- lakcímgazolvány és útlevel vagy
- lakcímgazolvány és vezetői engedély (jogosítvány) vagy
- régi, papíralapú személyi igazolvány (ez lakcímgazolvány nélkül is érvényes)

Érvényes személyazonosító okmány bemutatása nélkül a választójog gyakorlására nincs lehetőség.

A választással kapcsolatos további információk Budakalász Város honlapján (www.budakalasz.hu), és a Nemzeti Választási Iroda oldalán <https://vtr.valasztas.hu/> olvasható.

Deák Ferenc, jegyző
a Helyi Választási Iroda vezetője

BUDAKALÁSZI

HÍRMONDÓ

Budakalász polgárainak lapja • Stadtblatt für Kalasch • Лист грађана у Каласу

Felelős kiadó: Dr. Deák Ferenc
Szerkesztők: Urbán Ákos, Péterffy Gábor
Munkatársak: Gulyás Rita, Rosta Gábor
Fotók: Nagy Tamás, Szabó Zoltán
Tördelés: Ali Vali
Nyomtatás újrapiapír felhasználásával: Print Brokers Team Kft.
E-mail: hirmondo@budakalasz.hu | **Telefon:** 06 26/340-266

Újrapiapír

Faluházi programok február hónapban

HÁZASSÁG HETE 2022.

Szabó Zoltán „A boldogító IGEN” című fotókiállítása egész februárban megtekinthető a Faluház kávézójában.

„Ha el tudod mondani szavakkal a készülődés ketős arcát, az eskü előtti csöndet benned és kinn,

az „Igen” tisztaságát, a ragaszkodó-elengedő ölelést, az ünnep gyermeki örömét, a színek pazar táncát, az este fénypontját meg a násznép becsavarodását – ha mindezt el tudod mondani szavakkal, a képek fölöslegeseek.”

2022. február 14-én 19 órakor „Kapcsolódni. Újra és újra” – Dr. Mihalec Gábor házasságterapeuta előadása.

„Sokan azt gondolják, a jó kapcsolatban a felek sosem távolodnak el egymástól, nem bántják meg egymást és nem veszekednek. Pedig minden párkapcsolatnak vannak kihívásai és minden pár veszekszik olykor. A jó kapcsolatokban viszont a felek képesek újra és újra visszatáplálni egymáshoz. A kapcsolódás tanulható. Ne bízza a véletlenre!”

Jegyek vásárolhatók a tixa.hu oldalon, valamint az esemény előtt a helyszínen.

2022. február 17-én 20 órakor Filmklub – „Bazi nagy francia lagzik”- ingyenes filmvetítés.

„A nézettségi csúcst döntő, százmillió bevételelt produkáló alkotás titka a humorban és az egyszerűségben rejlik és talán abban, hogy bár univerzális problémákat feszeget, ízig-veéig francia.”

2022. február 19-én 19 órakor „A magánytól az összetartozásig” – Pál Feri atya előadása.

„Hogyan tudunk tartósan és elégedetten valakivel együtt élni? A magányosság korunk egyik jellemző és fájdalmas problémája. Nagy szenvedést jelent, ha egyedül vagyunk, miközben vágyakozunk egy társ után, aki megbecsül, mellettünk áll, akivel kölcsönösen számíthatunk egymásra. Egy család után, amelyben megélhetjük az elégedett, bensőséges összetartozás élményét. Magányosak természetesen nemcsak akkor lehetünk, ha egyedül vagyunk, de társ kapcsolatban élve is, amely azonban nem úgy alakul, ahogy reméltük. Szerelmesek voltunk, lángolt köztünk a szenvedély –

ma unatkozunk, elhidegültünk egymástól. A kezdeti időkbén minden ment magától – most akkor sem, ha megfeszülünk. Egykor úgy éreztük, a társunk mindene vagyunk; most semmibe vesz, talán meg is csal.

Azt hittük, vele könnyebb lesz az élet; most nehezebb, mint valaha. Hogyan történhetett ez velünk? Jó volna együtt leélni az életünket, miközben ez mind kevésbé látszik reális célnak. Körülöttünk egyre többen válnak. Úgy tűnik – mint annyi minden más –, válságban van a párkapcsolat és a család is. Mintha a nagyszüleinknek jobban ment volna mindez. Nekünk miért nem?”

Jegyek vásárolhatók a tixa.hu oldalon, valamint az esemény előtt a helyszínen.

EGYÉB FEBRUÁRI PROGRAMOK

2022. február 12-én 10:30-kor Jegesmaci barátai – zenés bábjáték gyermekeknek az Ametist Bábszínház előadásában, melyben két pingvin kalandos vándorútja során összebarátkozik egy jegesmedvével. Jegyek a tixa.hu-n kaphatók.

2022. február 19-én 8-12 óra között Ládafia Garázs vásár. Jegyek kaphatók a tixa.hu-n és a Faluház irodájában.

2022. február 20-án 13 órától „A Föld vére a víz” – Vízkonferencia. Létünk legfontosabb eleme a tiszta víz. Beszéljünk róla! Jegyek a helyszínen kaphatók az esemény előtt.

2022. február 26-án 10 órakor „Maszkabál” – Gryllus Vilmos farsangi koncertje. A dalokban egy vidám farsangi jelmezbál figurái mutatkoznak be és elevenednek meg. A koncert során kézműves foglalkozást is biztosítanak a Dunakanyar Népművészeti Egyesület alkotói. Jegyek a tixa.hu-n kaphatók.

ELŐZETES

2022. március 5-én 13 órától „Egy nap érted!” – Ezen a napon a délután a hölgyeké: készülünk stílustanácsadással, lelki egészségről szóló előadásokkal, szolgáltatásokkal, kézműves portékákkal. Legyen a vendégünk!

KÓS KÁROLY
MŰVELŐDÉSI HÁZ
ÉS KÖNYVTÁR

Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár
2011 Budakalász, Szentendrei út 9.

www.koskarolymh.hu • +36 30 382 9810 • info@koskarolymh.hu

SZELEKTÍV (kék, sárga, barna kukák) HULLADÉKSZÁLLÍTÁSI NAPTÁR • 2022.

NHSZ Vértesséki Vidéki
Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft

I. KÖRZET			II. KÖRZET		
Alsóvár u.	József Attila köz	Ország u.	Ady u.	Hátár u.	Ökörsem u.
Apát u.	József Attila u.	Patak u.	Áfonya u.	Hegyalja u.	Pacsirta u.
Arany János u.	Kacska u.	Petőfi tér	Árok u.	Holló u.	Pataksor u.
Árpád u.	Kakukk u.	Petőfi u.	Árvácska u.	Iparos u.	Pipacs köz
Ártér u.	Kakukkfű köz	Platán sor	Barát u.	Iskola u.	Pipacs u.
Attila u.	Kanokon u.	Ponty u.	Batsányi u.	Jankovics Gy. u.	Pomázi u.
Bagoly u.	Kántor u.	Posta köz	Béke sétány	János u.	Puttony u.
Bánya u.	Káplán u.	Püspök u.	Bem u.	Jókai u.	Püspök u.
Barackos u.	Káposztás köz	Rákoczi u.	Berkenye u.	Kamilla u.	Ribiszke u.
Barbara köz	Kedves u.	Rév u.	Bimbó u.	Kankalín u.	Rózsa u.
Batthyányi u.	Kertész u.	Sekrestyés u.	Bodza u.	Kálvária u.	Sas u.
Berdó köz	Keskeny u.	Sugár u.	Bokros köz	Kék Duna u.	Scholz Ferenc u.
Berdó u.	Keszeg u.	Süllő u.	Bokros u.	Kereszt u.	Sólyom u.
Bethlen u.	Kinizsi u.	Széchenyi u.	Boróka köz	Kert u.	Som u.
Bocskai u.	Kispap u.	Szent László köz	Ciklámen u.	Kikerics u.	Sport u.
Bozót u.	Klinger Henrik u.	Szent László u.	Cinege u.	Kilátó u.	Sugár út
Budai u.	Klisovác u.	Szentendrei u	Csalogány u.	Kolónia u.	Szalonka köz
Busa u.	Kominka köz	Szirt u.	Cseresznyés u.	Kosbor u.	Szalonka u.
Búzavirág u.	Kórház u.	Taván u.	Csillagvirág u.	Kossuth u.	Szeder u.
Csárda u.	Kömény utca	Téglási András u.	Damjanich u.	Kovács Lajos u.	Szegély u.
Csuka u.	Körömvirág köz	Telkes u.	Deák F. u.	Kőbányai u.	Szegfű köz
Dévér u.	Lehel u.	Tó u.	Diófa u.	Köves u.	Szegfű u.
Dobó u.	Lupaszigeti út	Toboz u.	Domb u.	Kövirózsa u.	Szeglet u.
Dolina u.	Lovas dűlő	Tópart u.	Dombhát u.	Lejtő u.	Szerb köz
Duna sétány	Málna u.	Töltés u.	Egres u.	Levendula u.	Szérűskert u.
Eper u.	Mandulás u.	Tulipán u.	Erdőhát u.	Liget köz	Szőlő u.
Fagyal u.	Márna u.	Tücsök u.	Fácán köz	Liget u.	Szőlőskert u.
Fenyves u.	Martinovics u.	Vadalma u.	Fácán u.	Liliom u.	Szüret u.
Fészek u.	Mátyás u.	Vadkörte u.	Fecske u.	Lugas u.	Táncsics u.
Fűzfa u.	Meggy u.	Vincellér u.	Felsővár u.	Magyar u.	Tanító köz
Galagonya u.	Ministráns u.	Víztorony utca	Fűz u.	Máli Péter u.	Tanító u.
Gátór u.	Munkácsy u.	Völgy utca	Fűves u.	Mályva u.	Templom u.
Gyöngyvirág u.	Napsugár u.	Zrínyi u.	Galamb u.	Márton Á. u.	Tövis köz
Harcsa u.	Nyitnikék u.	Zsálya u.	Gém u.	Meggyfa u.	Tövis u.
Harmat u.	Omszk park		Gerinc u.	Mély u.	Tündérvirág u.
Hulladékudvar	Orom u.		Golgota u.	Menta köz	Vasút sor
			Gyár u.	Meredek köz	Virág köz
			Gyümölcsös u.	Meredek u.	Virág u.
			Gyümölcsös köz	Mező u.	Wesselényi u.
			(Berdó utcai oldal)	Nádas u.	Zöldfa u.
			Hajnalka u.	Nárcisz u.	Zichy A. u.
			Hargita u.	Nefejejcs u.	
			Hársfa u.	Óbuda u.	

Körzet	Gyűjtés típusa	Január	Február	Március	Április	Május	Június
I. körzet	szelektív	25	22	29	26	24	21
	zöldhulladék	14, 28	—	22	5, 19	3, 17, 31	14, 28
II.körzet	szelektív	27	24	31	28	26	23
	zöldhulladék	17, 31	—	24	7, 21	5, 19	2, 16, 30

Körzet	Gyűjtés típusa	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
I. körzet	szelektív	26	23	20	18	15	20
	zöldhulladék	5, 19	2, 16, 30	13, 27	11, 25	8, 22	—
II.körzet	szelektív	28	25	22	20	17	22
	zöldhulladék	7, 21	4, 18	1, 15, 29	13, 27	10, 24	—

Korlátlan zöldhulladékgyűjtési napok:
2022.04.05 | 2022.04.07 | 2022.11.22 | 2022.11.24

A januári zöldhulladékgyűjtés során csak a díszektől mentes fenyőfák kerülnek elszállításra.